

PRITARTA

Varėnos rajono savivaldybės tarybos
2022 m. kovo d. sprendimu Nr.

BIUDŽETINĖS ĮSTAIGOS VARĖNOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO 2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

I. BENDRA INFORMACIJA APIE ĮSTAIGĄ

Varėnos socialinių paslaugų centras (toliau Centras) yra Varėnos rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga, teikianti socialines paslaugas Varėnos rajono savivaldybės gyventojams.

Įstaigos direktorė – Dovilė Barčiukienė. Įstaigos kodas 301792843. Centro adresas: M. K. Čiurlionio g. 61A, LT-65219 Varėna, tel. 8 (310) 51080, elektroninio pašto adresai: info@varenospc.lt; direktore@varenospc.lt, svetainės adresas: <http://www.varenospc.lt>

Įstaiga savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymais, savivaldybės tarybos sprendimais, savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais, kitais teisės aktais ir 2019 m. sausio 29 d. Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimu pakeistais Varėnos socialinių paslaugų centro nuostatais Nr. T-VIII-1143, „Dėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 3 d. sprendimo Nr. T-VI-338 „Dėl Varėnos socialinių paslaugų centro“ pakeitimo.

Nuo 2014 m. Varėnos socialinių paslaugų centras tapo licencijuota socialinės globos įstaiga. Lapkričio 11 d. Socialinių paslaugų priežiūros departamente prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Varėnos socialinių paslaugų centrui buvo įteiktos dvi licencijos - institucinei socialinei globai (dienos) suaugusiems asmenims su negalia teikti (Nr. L000000330) ir socialinei globai suaugusiems asmenims su negalia ar senyvo amžiaus asmenims namuose teikti (Nr. L000000331). 2017 m. sausio 18 d. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos išdavė leidimą – higienos pasą Nr. LHP.1-7, kuris suteikė teisę teikti ambulatorines asmens sveikatos paslaugas (bendrosios praktikos slauga, kineziterapija, ergoterapija ir masažas). 2017 m. sausio 26 d. buvo išduota Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licencija Nr. 3854. 2020 m. lapkričio 16 d. Varėnos socialinių paslaugų centrui suteiktas EQUASS Assurance kokybės sertifikatas, kuris liudija, kad Varėnos socialinių paslaugų centras teikia kokybiškas pagalbos į namus ir dienos socialinės globos paslaugas asmens namuose.

2018 m. gegužės 29 d. Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-VIII-968 Varėnos socialinių paslaugų centrui buvo pavesta vykdyti Globos centro funkcijas. Dėl šios

priežasties 2019 m. sausio 29 d. buvo papildyti Varėnos socialinių paslaugų centro nuostatai (Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-VIII-1143 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 3 d. sprendimo Nr. T-VI-338 „Dėl Varėnos socialinių paslaugų centro“ pakeitimo) bei išplėstas Centro tikslas – teikti socialinę pagalbą Varėnos rajono savivaldybės gyventojams (jų šeimoms), kurie dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų yra neįgiję, praradę ar neturi gebėjimų arba galimybių savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu, sudarant šiems asmenims sąlygas ugdyti ir stiprinti gebėjimus bei galimybes savarankiškai spęsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padedant įveikti socialinę atskirtį. Pagrindinis globos centro veiklos tikslas – užtikrinti, kad visiems įvaikintiems vaikams, globėjų giminaičių globojamiems (rūpinamiems) vaikams, budinčių globotojų prižiūrimiems vaikams bei budintiems globotojams, socialiniams globėjams, globėjams giminaičiams, įtėviams ar asmenims, ketinantiems jais tapti, būtų prieinama ir suteikiama reikalinga konsultacinė, psichosocialinė, teisinė ir kita pagalba siekiant tinkamo vaiko, įvaikio ugdymo ir auklėjimo šeimai artimoje aplinkoje.

2018 m. spalio 30 d. buvo pasirašyta jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis, įgyvendinant vaikų gerovės ir saugumo didinimo, paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimo bei prieinamumo plėtros projektą. 2020 m. kovo 26 d. pratęsta sutartis iki 2022 m. gruodžio 31 d.

2021 m. birželio 12 d. įsigaliojo naujas Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymas Nr. A1-28 „Dėl globos centro veiklos ir vaiko budinčio globotojo vykdomos priežiūros organizavimo ir kokybės priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“. Šio aprašo 5 punkte yra numatyta, kad Globos centre turi būti patvirtintas Globos centro veiklų koordinatorius. Varėnos socialinių paslaugų centro Globos centre ši pareigybė užimta nuo rugsėjo mėn.

2021 m. lapkričio 15 dieną Varėnos socialinių paslaugų centras tapo akredituota jaunimo savanorius priimančia organizacija. Taip pat 2021 m. gruodžio pabaigoje Varėnos socialinių paslaugų centras tapo akredituota socialinės priežiūros paslaugų teikėja.

Centras, siekdamas įgyvendinti pagrindinį tikslą, 2021 m. ypatingą dėmesį skyrė šioms prioritetinėms sritims:

1. Didelis dėmesys buvo skiriamas globėjų, įtėvių paieškai, Globos centro veiklų viešinimui ir plėtojimui, GIMK programos viešinimui, mokymams. 2021 m. rugsėjo mėnesį vyko susitikimas su globos centro veiklų ekspertais, buvo sudarytas Globos centro veiklų planas, siekiant tobulinti veiklą. Plano peržiūra ir jo rezultatai aptarti 2022 m. sausio 21 d. Visi

numatyti uždaviniai buvo įgyvendinti. Išliekanti problema – reikalingas socialinis darbuotojas, atliekantis globos koordinatoriaus funkcijas 0,5 etato.

2. Didelis dėmesys skiriamas pagalbos į namus, asmeninės pagalbos ir dienos socialinės globos paslaugų namuose kokybei. 2019 m. vasario 1 d. Varėnos socialinių paslaugų centras pasirašė sutartį su VšĮ Valakupių reabilitacijos centru dėl dalyvavimo projekte „Socialinių paslaugų kokybės gerinimas, taikant EQUASS kokybės sistemą“, projekto kodas Nr. 08.4.1-ESFA-V-421-01-0001. Sutarties objektas – Europos socialinių paslaugų kokybės sistemos (toliau – EQUASS) diegimas įstaigoje, siekiant įgyti EQUASS Assurance sertifikatą. 2020 m. spalio 19 d. buvo vykdomas išorinis auditas, lapkričio 16 d. buvo suteiktas EQUASS Assurance sertifikatas, patvirtinantis, kad Varėnos socialinių paslaugų centras teikia kokybiškas paslaugas ir siekia jas tobulinti. 2021 m. lapkričio mėnesį buvo patvirtinta pažangos ataskaita, praėjus 12 mėnesių po sertifikato suteikimo. Išorės auditorės vertinimas – pažangos ataskaitoje atskleidžiamas organizacijos įdirbis veiklos tobulinimui ir kokybės gerinimui.
3. Didelis dėmesys skiriamas projektinei veiklai.

2017 m. vasario 7 d. buvo pradėtos teikti „**Integralios pagalbos plėtros Varėnos rajone**“ paslaugos, kuriomis nuo 2017 m. pasinaudojo 61 Varėnos rajono savivaldybės gyventojas. 2021 m. gruodžio 31 d. projektas pasibaigė. Paslaugų gavėjams, kuriems pagalba reikalinga, nuo 2022 m. sausio 1 d. teikiamos dienos socialinės globos paslaugos.

2021 m. rugpjūčio 23 d. buvo pasirašyta Europos socialinio fondo lėšomis finansuojamo projekto Nr. 08.6.1-ESFA-T-927-03-0005 „**Visuomenės psichikos sveikatos gerinimas Varėnos miesto gyventojams**“ sutartis.

Varėnos socialinių paslaugų centro partneriai – Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ Varėnos padalinys ir Varėnos Šv. Arkangelo Mykolo parapija.

Projekto biudžete nustatyta didžiausia galima projekto tinkamų finansuoti išlaidų (toliau – tinkamos finansuoti išlaidos) suma – 11 343,79 Eur (vienuolika tūkstančių trys šimtai keturiasdešimt trys eurai 79 ct).

Projekto tikslas - išplėsti bendrųjų socialinių paslaugų teikimą Varėnos miesto neįgaliesiems ir socialinę atskirtį patiriantiems asmenims (šeimoms), siekiant aktyvinti bendruomenę, įtraukiant juos į įvairias projekte numatytas veiklas, taip ugdant jų socialinius, darbinius įgūdžius, gerinant asmenų emocinę sveikatą, suteikiant jiems taip šiuo metu reikalingą psichosocialinę pagalbą. Projekte numatytos veiklos – savanorių mokymas; grupinės psichologo

konsultacijos; muzikos terapijos bei relaksacijos ir meditacijos užsiėmimai; užsiėmimai taikant hipoterapijos (žirgų) metodą.

2019 m. liepos 19 d. Varėnos rajono savivaldybės administracija ir Varėnos socialinių paslaugų centras pasirašė Jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį įgyvendinant projektą **„Kompleksinių paslaugų šeimai plėtra Varėnos rajono savivaldybėje“** dėl asmeninio asistento paslaugų teikimo. 2021 m. asmeninio asistento paslaugos buvo teikiamos 3 asmenims.

2021 m. birželio 21 d. Varėnos socialinių paslaugų centras per Aplinkos projektų valdymo informacinę sistemą pateikė paraišką pagal priemonę **„Atsinaujinančių energijos išteklių (saulės, vėjo) panaudojimas valstybės, savivaldybių, tradicinių religinių bendruomenių, religinių bendrijų ar centrų elektros energijos poreikiams“**. Projekto tikslas – įsigyti geografiškai nutolusios saulės elektrinės dalį, skirtą elektros gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių (saulės) savo poreikiams ir tapti gaminančiu vartotoju. Įstaiga siekia sumažinti elektros energijos suvartojimą iš tinklų, sutaupyti išlaidas elektros energijai, prisidėti prie gamtos išteklių naudojimo mažinimo bei pasinaudoti atsinaujinančiais energijos šaltiniais. Taip įstaiga prisidės prie klimato kaitos mažinimo ir CO2 kiekio išmetimo į aplinką.

Taip pat parengti ir įgyvendinti projektai, finansuojami iš Varėnos rajono savivaldybės lėšų **„Kelias į sveikatą“** ir **„Sveika šeima“**.

2020 m. spalio 30 d. pasirašyta jungtinės veiklos sutartis su Varėnos rajono savivaldybės administracija, Kabelių kaimo bendruomene, Valkininkų bendruomene dėl projekto **„Pagalbos namuose organizavimas neįgaliems ir senyvo amžiaus asmenims“** įgyvendinimo.

4. 2021 m. didelis dėmesys buvo skiriamas Covid-19 situacijai. Esant karantino apribojimams, Varėnos socialinių paslaugų centro socialinė darbuotoja koordinavo savanorių paiešką. Varėnos rajono gyventojai skambino, išsakydami savo poreikius, kurių negalėjo patenkinti dėl pandemijos – apsipirkti, įsigyti vaistų ir kt.

Taip pat didelis dėmesys buvo skiriamas darbuotojų aprūpinimui apsaugos priemonėmis.

Buvo vykdomas darbuotojų testavimas ir patikra dėl testų atlikimo punktuose, dokumentų registracija.

Be to, Varėnos socialinių paslaugų centrui buvo priskirta transporto organizavimo funkcija, vežant Varėnos rajono gyventojus į saviizoliacijos vietas, Covid-19 tyrimams, parvežimui iš įvairių Lietuvos gydymo įstaigų.

Dar vienas iššūkis 2021 m. – nelegalūs migrantai, pabėgėliai. 2021 m. liepos mėnesį Varėnos socialinių paslaugų centre buvo įdarbintos 2 darbuotojas, dalijusios Vydenių mokykloje apgyvendintiems nelegaliems migrantams maistą. Taip pat buvo teikiama

pervežimo paslauga iš pasienio užkardų į laikino gyvenimo vietas. Vėliau jie buvo vežami atlikti Covid-19 tyrimus ir pervežami į saviizoliacijos vietas. Nuo rugpjūčio mėnesio Varėnos socialinių paslaugų centras buvo paskirtas atsakingu už nelegalių migrantų aprūpinimą medikamentais.

II. ĮSTAIGOS DARBUOTOJAI

Nuo 2017 m. rugpjūčio 1 d. Varėnos socialinių paslaugų centras teikia socialinės priežiūros paslaugas Varėnos rajono savivaldybės šeimoms, patiriančioms sunkumų, todėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. T-VIII-710 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2016 m. vasario 19 d. sprendimo Nr. T-VIII-263 „Dėl Varėnos socialinių paslaugų centro didžiausio leistino pareigybių skaičiaus nustatymo“ pakeitimo“ buvo patvirtintos 67,8 pareigybės (etatai), o nuo spalio 1 d. – 76,8.

2018 m. gegužės 29 d. Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-VIII-968 nuo 2018 m. birželio mėn. Varėnos socialinių paslaugų centrui buvo priskirta vykdyti globos centro funkcijas. 0,5 etato buvo įdarbintas globos koordinatorius ir 1 etatu socialinis globėjas, globojantis 3 be tėvų globos likusius vaikus, kuriems nustatyta laikinoji globa. Nuo 2019 m. liepos 16 d. išaugo poreikis įdarbinti globėją, nesusijusį giminystės ryšiais, globojantį 3 vaikus, kuriems nustatyta laikinoji globa. 2020 m. Globos centre dirbo 2 socialiniai darbuotojai, atliekantys globos koordinatoriaus funkcijas, psichologas. Be to, buvo sudarytos 2 paslaugų pirkimo sutartys su budinčiais globotojais, kurie bet kuriuo paros metu gali priimti vaikus, likusius be tėvų globos. Nuo 2021 m. rugsėjo mėnesio Globos centre buvo įdarbintas Globos centro veiklų koordinatorius, vadovaujantis 2021 m. birželio 12 d. Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-28 „Dėl globos centro veiklos ir vaiko budinčio globotojo vykdomos priežiūros organizavimo ir kokybės priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“. Šio aprašo 5 punkte yra numatyta, kad Globos centre turi būti patvirtintas Globos centro veiklų koordinatorius.

2018 m. kovo 29 d. Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-141 „Dėl atvejo vadybos tvarkos aprašo patvirtinimo, buvo patvirtintas atvejo vadybos tvarkos aprašas, kuriame numatyta, kad šis įsakymas įsigalioja nuo liepos 1 dienos. Nuo 2018 m. liepos 1 d. Varėnos socialinių paslaugų centre buvo įsteigti atvejo vadybininkų etatai. 2020 m. 3 atvejo vadybininkai po 1,5 etato (4,5 etato) dirba Varėnos socialinių paslaugų centre, 1 atvejo vadybininko paslaugos yra perkamos iš Labdaros paramos fondo SOS vaikų kaimo Lietuvoje draugijos. Dėl atvejo vadybininkų atsiradimo pagalbos šeimai sistemoje buvo skelbiamas naujas paslaugų, skirtų probleminėms šeimoms, viešasis pirkimas, kurį laimėjo Labdaros paramos fondo

SOS vaikų kaimo Lietuvoje draugija. 2019 m. birželio 1 d. buvo pasirašyta atnaujinta sutartis, kuri įsigaliojo nuo 2019 m. birželio 11 dienos. 2020 m. liepos 10 d. buvo sudarytas papildomas susitarimas su SOS vaikų kaimo Lietuvoje draugija. 2021 m. ši sutartis buvo tęsiama.

2019 m. gruodžio 27 d. Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-IX-196 „Dėl didžiausio leistino Varėnos socialinių paslaugų centro darbuotojų pareigybių skaičiaus nustatymo“ nustatytas didžiausias leistinas pareigybių skaičius – 82. Sprendimas įsigaliojo 2020 m. sausio 1 d.

Ataskaitiniais metais, administraciją sudarė 7 darbuotojai (8,53 proc.) – direktorius, 2 direktoriaus pavaduotojai socialiniams reikalams (antra pavaduotojo pareigybė įsteigta nuo 2017 m. rugpjūčio 1 d., kai buvo perduota funkcija teikti socialinės priežiūros paslaugas šeimoms, patiriančioms socialinių sunkumų), vyriausioji buhalterė, raštvedybos ir personalo reikalų specialistė, viešųjų pirkimų specialistė ir administratorė. Socialinių paslaugų skyriuje dirbo 70 darbuotojų (85,3 proc.) (atvejo vadybininkai, globos koordinatoriai, socialiniai darbuotojai, socialinio darbuotojo padėjėjai, slaugytojai, psichologas, lankomosios priežiūros darbuotojai, slaugytojo padėjėjai, masažuotojai). Ūkio personalą sudarė 5 darbuotojai (6,09 proc.) (1 techninės priežiūros, darbų saugos specialistas-ūkvedys, 2 valytojos ir 2 vairuotojai).

Centro veikloje nuolat dalyvauja praktiką atliekantys studentai ir savanoriai. 2021 metais sudaryta 21 praktinio mokymo sutartis ir 7 savanoriškos veiklos atlikimo sutartys. Savanoriai ir praktiką atliekantys studentai dalyvavo organizuojant sociokultūrines paslaugas, teikiant pagalbą į namus, dienos socialinės globos ir integralios pagalbos paslaugas, aprūpinant saviizoliacijoje esančius asmenis būtiniaisiais produktais, įgyvendinant „Visuomenės psichikos sveikatos gerinimo Varėnos rajone“ projektą.

III. ĮSTAIGOS VEIKLOS FINANSAVIMAS

Varėnos socialinių paslaugų centro veiklai vykdyti 2021 m. iš savivaldybės biudžeto buvo skirta 649,713 tūkst. Eurų, 2020 m. – 618,254 tūkst. Eurų. Lyginant 2020 m. ir 2021 m. buvo skirta 31,46 tūkstančiu daugiau 2021 m. buvo gauta 497,520 tūkst. Eurų iš Valstybės biudžeto dotacijų (17 273,92 Eur skirta DU didinimui, 79 529,52 Eur – paslaugų teikimui su sunkia negalia, 400 717,37 Eur – socialinės priežiūros paslaugų teikimui šeimoms, patiriančioms socialinių sunkumų). Taip pat 2021 m. buvo surinkta daugiau pajamų už teikiamas paslaugas – 55,009 tūkst. Eurų. Taip pat buvo gautas finansavimas iš Varėnos rajono savivaldybės tęstiniams projektams: „Kelias į sveikatą“ – 1,759 tūkst. Eurų, „Sveika šeima“ – 2,112 tūkst. Eurų. 2016 m. parengta

paraiška, pasirašyta sutartis su Europos socialinio fondo agentūra ir gautas finansavimas projektui „Integralios pagalbos paslaugų plėtra Varėnos rajone“ projektui 2021 m. buvo panaudota 95,964 tūkst. Eurų. Taip pat buvo parengta paraiška „Visuomenės psichikos sveikatos gerinimas Varėnos miesto gyventojams“, skirtas 11, 343 tūkst. Eurų finansavimas. 2021 m. panaudota 2 906,34 Eurų. Vaikų gerovės ir saugumo didinimo paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimo bei prieinamumo plėtros įgyvendinimo projektui 36 mėn. skirta 90,06 tūkst. Eur darbo vietų įkūrimui ir paslaugų teikimui. 2020 m. įsisavinta 28,848 tūkst. Eurų, 2021 m. – 29, 324 tūkst. Eurų. Taip pat 2021 m. nuo lapkričio mėnesio buvo pradėtos teikti asmeninės pagalbos paslaugos. 2021 m. šių paslaugų teikimui buvo panaudota 4,082 tūkst. Eurų.

1 lentelė. Įstaigos veiklos finansavimas 2017 – 2021 m.

Finansiniai šaltiniai	2017 m. tūkst. Eur.	2018 m. tūkst. Eur.	2019 m. tūkst. Eur.	2020 m. tūkst. Eur	2021 m. tūkst. Eur
Savivaldybės biudžeto lėšos	292,39	374,35	496,29	618,254	649,713
Valstybės biudžeto lėšos	98,36	282,73	337,98	434,571	497,520
Biudžetinių įstaigų pajamos	16,7	28,88	40,5	50,622	55,009
Projektas „Kelias į sveikatą“	0,4	0,35	0,57	0,926	1,749
Projektas „Sveika šeima“	-	1,6	0,89	0,415	2,112
Projektas „Integralios pagalbos paslaugų plėtra Varėnos rajone“	75,8	62,89	71,88	79,006	95,964
Vaikų gerovės ir saugumo didinimo paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimo bei prieinamumo plėtros įgyvendinimo projektas	-	-	30,43	28,848	29,324
Visuomenės psichikos sveikatos gerinimas Varėnos miesto gyventojams	-	-	-	-	2,906
Projektas „Kompleksinių paslaugų šeimai plėtra Varėnos rajono savivaldybėje“	-	-	-	5,4	10,8
Asmeninė pagalba					4,082
Iš viso:	528,55	780,9	1 004,28	1 220,928	1 349,179

Išsamiau finansavimo šaltiniai ir lėšos per pastaruosius penkerius metus pateikti priede (žr. 1 priedas).

IV. DOKUMENTŲ VALDYMAS

1. Veiklos ir personalo įsakymai

2021 m. buvo parengtas 101 direktoriaus įsakymas personalo klausimais ir 214 direktoriaus įsakymų veiklos klausimais.

2. Gauti, siunčiami dokumentai, sutartys

2021 m. užregistruota 1019 gautų dokumentų, Globos centro klausimais – 63, išsiųsti 1113 dokumentai, Globos centro – 63, sudarytos 85 sutartys su įvairias paslaugas teikiančiomis įmonėmis, bendradarbiaujančiomis organizacijomis, patalpas nuomojančiomis organizacijomis, 7 savanoriškos veiklos sutartys ir 21 sutartis dėl studentų praktinės veiklos.

3. Viešieji pirkimai

Viešieji pirkimai Varėnos socialinių paslaugų centre vykdomi vadovaujantis LR Viešųjų pirkimų įstatymu, poįstatyminiais teisės aktais (LR Vyriausybės nutarimais ir ministrų įsakymais), Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymais, rekomendacijomis bei Varėnos socialinių paslaugų centro viešųjų pirkimų organizavimo taisyklėmis.

Siekiant tikslingai įvertinti prekių, paslaugų, darbų pirkimo poreikį, racionaliai naudoti lėšas, nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. buvo įsteigta viešųjų pirkimų specialisto pareigybė, priskirtos pirkimų organizatoriaus funkcijos. Viešuosius pirkimus priklausomai nuo prekių ar paslaugų kainos organizuoja ir vykdo direktoriaus įsakymais patvirtinti du subjektai: pirkimų organizatorius arba Viešųjų pirkimų komisija.

2021 m. buvo įvykdyta pirkimų už 133 508,57 Eur (įskaitant ir projektams skirtas ES lėšas). Iš jų:

1. Prekės – 44 026,04 Eur;
2. Paslaugos – 82 838,17 Eur;
3. Darbai – 6644,36 Eur.

Viešieji pirkimai, esant galimybei vykdomi centralizuotų viešųjų pirkimų – CPO sistemoje. Informacija apie įvykdytus pirkimus (sutartys ir kiti pirkimų dokumentai) viešinama Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje).

Parengta visų įvykdytų pirkimo sutarčių metinė ataskaita Atn-3, kuri teikiama CVP IS priemonėmis Viešųjų pirkimų tarnybai iki 2022 m. sausio 30 d.

4. Priešgaisrinė sauga, darbų sauga

Gaisrinė ir darbų sauga vykdomos vadovaujantis LR įstatymais. Centre yra patvirtintos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos, priešgaisrinės saugos instrukcijos, pirmosios pagalbos suteikimo ir pirmosios pagalbos rinkinių tvarka, neblaivumo darbe prevencijos priemonių planas ir kiti dokumentai susiję su sauga. 2021 m. buvo atnaujintos:

1. Gaisrinės saugos instrukcijos;
2. Darbuotojų instruktažų gaisrinės saugos klausimais tvarkos aprašas;
3. Incidentų tyrimo ir registravimo tvarkos aprašas;
4. Darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto nuostatai;
5. Darbuotojų mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo tvarkos aprašas;
6. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemonių įgyvendinimo ir kontrolės tvarkos aprašas;
7. Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos;
8. Darbuotojų instruktavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tvarkos aprašas;
9. Įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos nuostatų patvirtinimas ir tarnybos funkcijų vykdymas;
10. Psichologinio smurto ir mobingo politika;
11. Lygių galimybių politika;
12. Įtampa darbe mažinančių priemonių nustatymo tvarkos aprašas.

5. Naujos patvirtintos tvarkos.

2021 m. Varėnos socialinių paslaugų Centre dėl atnaujintų teisės aktų, teikiamų naujų paslaugų ir atlikto Varėnos rajono savivaldybės administracijos Centralizuoto audito skyriaus audito buvo atnaujintos tvarkos, tvarkų aprašai:

1. Vidaus kontrolės politikos tvarkos aprašas;
2. Valdymo struktūros schema;
3. Varėnos socialinių paslaugų centro informacinių ir komunikacinių technologijų naudojimo bei darbuotojų stebėsenos ir kontrolės darbo vietoje tvarka;
4. Atnaujintos Asmens duomenų tvarkymo Varėnos socialinių paslaugų centre taisyklės;
5. Atnaujinta darbuotojų darbo apmokėjimo sistema;
6. Atnaujintos vidaus darbo tvarkos taisyklės, teikiant dienos socialinės globos ir slaugos paslaugas;

7. Vidaus darbo tvarkos taisyklės;
8. Vidaus kontrolės įgyvendinimo tvarkos aprašas;
9. Tarnybinių ir kitų transporto priemonių naudojimo tvarkos aprašas;
10. Darbo tarybos rinkimų komisijos sudarymo ir tvarkos aprašas;
11. Socialinių paslaugų teikimo Varėnos socialinių paslaugų centre tvarkos aprašas dėl Covid-19 valdymo;
12. Pakeisti ir patvirtinti visi Centro pareigybių aprašymai.

6. Atliktos patikros.

Vidaus auditą atliko Varėnos rajono savivaldybės administracijos Centralizuotas vidaus audito skyrius. Audituojamas laikotarpis – 2020 metai ir 2021 metų I ketvirtis. Vidaus auditas pradėtas 2021 m. vasario 17 d., baigtas 2021 m. balandžio 28 d.

Atlikus auditą, buvo pateiktos tokios rekomendacijos:

1. Vykdant Direktoriui pavestas funkcijas vadovautis galiojančiu Varėnos socialinių paslaugų centro direktoriaus pareigybės aprašymu. Rekomendacijos lygis – mažas.

2. Atnaujinti Centro transporto priemonių naudojimo tvarkos aprašą papildant nuostatomis: dėl leidimo naudoti netarnybinių automobilių tarnybos reikmėms išdavimo arba atsisakymo jį išduoti tvarka, dėl netarnybinių automobilių tarnybos reikmėms kompensuojamų amortizacinių išlaidų nustatant, kad kompensuojamos amortizacinės išlaidos negali viršyti 20 procentų kompensuojamo išlaidų degalams dydžio, dėl priemonių stiprinančių netarnybinių automobilių naudojamų tarnybos reikmėms kontrolę, dėl darbuotojų supažindinimo su tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklėmis. Rekomendacijos lygis – vidutinis.

3. Atlikti tarnybinių automobilių OPEL Vivaro, AUDI A6 ir Škoda Rapid kontrolinius važiavimus, nustatyti faktines automobilių degalų naudojimo bazines normas ir taikomą degalų naudojimo koeficientą (šaltuoju metų periodu, mieste, užmiestyje ir panašiai). Rekomendacijos lygis – didelis.

4. Tarnybos tikslams naudojamiems netarnybiniams automobiliams kompensacijos dydį nustatyti atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. 1341 nuostatas, patvirtintuose pareigybių aprašymuose nurodytas darbuotojų funkcijas, asmeninius darbo planus (grafikus), darbų kiekį, transporto priemonės technines charakteristikas, eismo intensyvumą, kelių būklę ir kita. Kompensuojant amortizacines išlaidas neviršyti 20 procentų kompensuojamo išlaidų degalams dydžio. Rekomendacijos lygis – didelis.

5. Tarnybinių automobilių transporto paslaugų poreikio registravimą vykdyti vadovautis Centro Direktorius 2011 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. V-85 patvirtinto Varėnos socialinių paslaugų centro transporto organizavimo paslaugų skyrimo, teikimo ir apmokėjimo tvarkos 15 p. Rekomendacijos lygis – mažas.

6. Centro vairuotojų, vyriausiosios buhalterės, raštvedybos ir personalo reikalų specialistės, techninės priežiūros, darbų saugos specialisto-ūkvedžio praėjusių kalendorinių metų veiklą vertinti vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 14 str., Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. balandžio 5 d. nutarimu Nr. 254 patvirtintu Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašu. Rekomendacijos lygis – mažas.

7. Vertinat socialinių paslaugų srities darbuotojų veiklą tinkamai įforminti vertinimo procedūras vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. A1-158 patvirtintu Socialinių paslaugų srities darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašu. Rekomendacijos lygis – mažas.

8. Vertinant darbuotojų, dirbančių finansuojamame iš ES lėšų projekte praėjusių metų veiklą, netaikyti išimčių ir tinkamai vadovautis Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymu. Rekomendacijos lygis – didelis.

Visos pateiktos rekomendacijos yra įgyvendintos.

V. VARĖNOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO VEIKLA

Teikiamos bendrosios socialinės paslaugos:

- Informavimo;
- Konsultavimo;
- Tarpininkavimo ir atstovavimo;
- Aprūpinimo būtiniaisiais drabužiais ir avalyne;
- Aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis;
- Reguliaraus ir epizodinio transporto organizavimas;
- Sociokultūrinės paslaugos;
- Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas;

Teikiamos specialiosios socialinės paslaugos:

1. Socialinės priežiūros paslaugos

- Pagalbos į namus;
- Socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugos įstaigoje bei paslaugų gavėjų namuose;
- Intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugos;
- Laikino apnakvindinimo paslaugos;
- **Psichosocialinė pagalba**
- **Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti:**
  - ✓ Asmenų, norinčių tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu, būtinčiu globotoju ar įvaikinti vaiką, rengimas, vertinimas, konsultavimas (GIMK) ir pagalbos jiems teikimas;
  - ✓ Tęstinių mokymų pagal GIMK programą organizavimas ir kitų paslaugų globėjams (rūpintojams), šeimynų dalyviams, budintiems globotojams, tėviams ir kitiems asmenims teikimas;
  - ✓ Pagalbos budintiems globotojams, globėjams, nesusijusiems giminystės ryšiais, globėjams giminaičiams, tėviams, koordinavimas ir teikimas;

2. Dienos socialinės globos

- Dienos socialinės globos paslaugos asmens namuose;
- Dienos socialinės globos paslaugos Centre.

3. Nuo 2016 m. asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdieninius sprendimus išvadų rengimas.

4. Nuo 2019 m. lapkričio 1 d. teikiamos Asmeninio asistento paslaugos įgyvendint projektą „Kompleksinių paslaugų šeimai plėtra Varėnos rajono savivaldybėje“.

5. Nuo 2021 m. lapkričio mėn. teikiama asmeninė pagalba

Paslaugų gavėjams teikiamos kompleksinės paslaugos, todėl asmuo besikreipiantis vienos ar kitos paslaugos, gauna visas jam reikalingas bendrąsias bei specialiąsias socialines paslaugas.

6. Nuo 2021 m. teikiama socialinio darbuotojo pagalba asmenims, grįžtantiems iš pataisos įstaigų.

1. 2021 m. suteiktos bendrosios socialinės paslaugos.

1.1. Informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo paslaugos Centre yra teikiamos nuolat. Per 2021 metus apie teikiamas paslaugas buvo informuoti apie 3700 Varėnos rajono gyventojų. Informuojama Centro svetainėje adresu: <http://www.varenospc.lt>, www.varena.lt, [www.facebook.lt](https://www.facebook.com/varena.lt) (Varėnos socialinių paslaugų centras ir Vaikai yra vaikai) paskyroje Varėnos socialinių paslaugų centras, teikiant straipsnius į rajoninę spaudą, platinant

atmintines apie teikiamas paslaugas, taip pat asmenys informuojami bei konsultuojami individualiai telefonu ar atvykus į Centrą. Taip pat buvo dalyvaujama Varėnos miesto šventėse, renginiuose, kuriuose buvo pristatomos teikiamos paslaugos. Tarpininkavimo ir atstovavimo paslaugos suteiktos 400 nuolatinių paslaugų gavėjų kreipiantis į gydymo įstaigas, į teisėtvarkos institucijas, Varėnos rajono savivaldybę ir kt. bei asmenims patekusiems į krizines situacijas, kai dėl prarastų gebėjimų arba galimybių savarankiškai savimi pasirūpinti ir nesant artimųjų, tenka tarpininkauti asmeni perkeliant iš vienos gydymo įstaigos į kitą, į socialinės globos įstaigas, bei padedant susitvarkyti būtinus dokumentus.

1.2. Teiktos aprūpinimo būtiniausias drabužiais ir avalyne paslaugos, Centras tarpininkavo aprūpinant būtiniausiais drabužiais ir avalyne 230 asmenų/šeimų. Dėl aprūpinimo kreipėsi seniūnijų socialinio darbo organizatoriai, stokojantys asmenys savarankiškai, artimieji, bendruomenės nariai, Centro socialinį darbą dirbantys (socialiniai darbuotojai, lankomosios priežiūros darbuotojai, slaugytojų padėjėjai). Taip pat aprūpinti asmenys ir šeimos, patekusios į krizines situacijas.

1.3. 2021 metais buvo suteiktos 239 epizodinės transporto organizavimo paslaugos 110 (2020 m. – 257 paslauga 136 asmenims) Varėnos rajono gyventojų. 134 kartus Neįgaliųjų draugijos nariai pasinaudojo epizodinėmis transporto paslaugomis, kurios buvo apmokėtos Varėnos rajono Neįgaliųjų draugijos lėšomis (2020 m. – 113 kartų). Epizodinėmis transporto paslaugomis yra galimybė pasinaudoti keturis kartus per metus. Transporto paslauga yra skirta asmenims/šeimoms vykti į (iš) gydymo, reabilitacijos, slaugos įstaigas, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą (NDNT) ir kt. Kaip matome iš pateiktos lentelės iki 2020 m. poreikis transporto paslaugoms kiekvienais metais vis augo. 2020 m. ir 2021 m. buvo suteikta mažiau paslaugų dėl karantino apribojimų, atšauktų gydytojų konsultacijų, neteikiamų ar sunkiau prieinamų reabilitacijos paslaugų. Taip pat dėl žmonių baimės užsikrėsti.

2 lentelėje pateikti duomenys apie suteiktas transporto paslaugas 2021 metais lyginant su 2012-2020 m.

2 lentelė. 2021 m. organizuotos transporto paslaugos lyginant su 2012-2019 m.

Metai	Organizuota epizodinių transporto paslaugų
2012	78
2013	120
2014	162
2015	160

2016	173
2017	263
2018	263
2019	351
2020	257
2021	239

Tačiau nors įprastų transporto organizavimo paslaugų sumažėjo, 2020 m. buvo perduotas automobilis Volvo V70 Nilson, kuriuo buvo vežami Varėnos rajono gyventojai į saviizoliacijos vietas, Covid-19 tyrimams, parvežami iš įvairių Lietuvos ligoninių. Šiuo tikslu 2020 m. balandžio iki gruodžio mėnesio buvo nuvažiuotas 8771 km. Per 2021 m. šiuo tikslu nuvažiuota 19 071 km. Taip pat buvo teikiamos pavėžėjimo paslaugos nelegaliems migrantams, pabėgėliams, pervežant juos iš pasienio užkardų į laikino apgyvendinimo vietas; vykstantiems atlikti Covid-19 testus; teigiamus Covid-19 testų rezultatus gavusiems, vežamiems į saviizoliacijos vietas.

1.4. Didelis asmens higienos ir priežiūros paslaugų poreikis. 2012 metais asmens higienos ir priežiūros paslaugomis asmenys naudojosi 80 kartų, 2013 metais šiomis paslaugomis asmenys pasinaudojo – 250 kartų, 2014 metais asmens higienos (prausimosi duše) ir priežiūros (skalbimo) paslaugos buvo organizuojamos 213 kartų. Tuo tarpu 2015 m. asmens higienos ir priežiūros paslaugomis buvo pasinaudota 600 kartų, iš jų 275 skalbimo paslaugomis ir 325 dušo paslaugomis. 2018 m. skalbimo paslaugomis pasinaudojo 676 kartus. Išaugęs paslaugų skaičius susijęs su padidėjusiu pagalbos į namus gavėjų skaičiumi, intensyvios krizių įveikimo pagalbos, laikino apnakvindinimo paslaugų gavėjų skaičiumi, kurių dauguma ištisus metus naudojasi skalbimo ir/ar dušo paslauga. 2018 m. asmens higienos ir priežiūros paslaugomis pasinaudojo 46 asmenys, 2017 metais - 35 asmenys, 2016 m. – 24 asmenys. 2019 m. asmens higienos ir priežiūros paslaugomis 45 Varėnos rajono savivaldybės gyventojai pasinaudojo 950 kartų. 2020 m. šiomis paslaugomis pasinaudojo 38 Varėnos rajono gyventojai. 2020 m. buvo suteiktos 443 skalbimo paslaugos, 124 dušo paslaugos. Iš viso asmens higienos ir priežiūros paslaugos buvo suteiktos 567 kartus.

2021 m. paslaugos buvo suteiktos 20 asmenų 376 kartus. Sumažėjusį besinaudojančių asmens higienos paslaugomis skaičių įtakojo Covid-19 apribojimai, dėl kurių 5 mėnesius buvo ribojamas šių paslaugų teikimas.

Paslaugų skaičių kitimas nuo 2012 iki 2021 metų pateiktas 3 lentelėje.

3 lentelė. 2021 m. organizuotos asmens higienos ir priežiūros paslaugos lyginant su 2012-2020

m.

Metai	Organizuota asmens higienos ir priežiūros paslaugų
2012	80
2013	250
2014	213
2015	600
2016	618
2017	972
2018	803
2019	950+920 (VVG projektas). Iš viso 1870
2020	567
2021	376

1.5. 2021 m. Centras toliau teikė **aprūpinimo kompensacinės technikos priemonėmis paslaugą**. 2012 metais aprūpinta 296 gavėjų, buvo išduota 431 priemonė, 2013 metais aprūpinti 223 gavėjai, buvo išduotos 267 priemonės, 2014 metais – 242 gavėjai, buvo išduota 371 priemonė. 2015 m. kompensacinės technikos priemonėmis (vaikštyneimis, neįgaliojo vežimėliais, vaikščiojimo lazdelėmis, alkūniniais ir pažastiniais ramentais, vaikščiojimo rėmais, tualetinėmis kėdėmis, vonios suoliukais, dušo kėdėmis, funkcinėmis lovomis, pasėstais ir čiužiniais praguloms išvengti) buvo aprūpinti 308 asmenys, jiems išduota 480 priemonių. 2016 m. buvo sudarytos 385 techninės pagalbos priemonių sutartys, techninės pagalbos priemonėmis aprūpinti 299 asmenys. 2017 m. aprūpintų neįgalių asmenų ir išduotų priemonių skaičius padidėjo. Per 2017 m. buvo aprūpinta 310 asmenų ir sudarytos 405 sutartys. 2018 m. buvo aprūpinti 267 asmenys 345 priemonėmis. 2019 m. techninės pagalbos priemonėmis aprūpinti 269 asmenys 346 priemonėmis. 2020 m. buvo aprūpinti 204 asmenys 293 priemonėmis.

2021 metais buvo aprūpinti 228 asmenys 299 priemonėmis. Išduota 18 funkcinė lovų, 55 universalūs vežimėliai, 53 naktipuodžio kėdutės, 80 vaikštynių ir 17 čiužinių praguloms išvengti.

4 lentelė. Asmens aprūpinimas techninėmis priemonėmis 2021 m. (ketvirčiais)

Metai Ketvirtis	Aprūpinti asmenys	sudaryta sutarčių
2020 m. I ketv.	51	75
2020 m.II ketv.	63	78
2020 m. III ketv.	42	58
2020 m. IV ketv.	72	89
	Viso : 228	Viso: 299

5 lentelė. Asmenų aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis 2021 m. lyginant su 2012-2020 m.

Metai	Aprūpinti asmenys	Išduota priemonių
2012	296	431
2013	223	267
2014	242	371
2015	308	480
2016	299	385
2017	310	405
2018	267	345
2019	269	346
2020	204	293
2021	228	299

Matome, kad kiekvienais metais paslaugų gavėjų skaičius didėja, tačiau 2020 m. ir 2021 m. aprūpintų asmenų ir išduotų priemonių skaičius sumažėjo. Numanoma, kad taip įvyko dėl COVID-19 apribojimų.

1.6. Varėnos socialinių paslaugų centre asmenims buvo teikiamos **sociokultūrinės paslaugos**. Šių paslaugų tikslas – organizuojant laisvalaikio užimtumą, išvengti socialinių problemų, mažinti socialinę atskirtį. Siekiant aktyvinti bendruomenę ir didinti neįgaliųjų integraciją į visuomenę, 2021 m. tęsiant pradėtą veiklą buvo ypatingai skatinamas bendravimas tarp skirtingų bendruomenės narių grupių, suburiant juos bendrai veiklai, organizuojant temines popietes ir šventinius renginius. Sociokultūrinės paslaugos buvo teiktos 27 asmenims (iš jų 6 senjorių grupės

narės, mamų – 8, neįgaliųjų – 13). Grupės aprūpintos reikiamomis priemonėmis kūrybiniais užsiėmimams. Iki birželio mėnesio užsiėmimai buvo organizuojami nuotoliniu būdu. Centre buvo vykdomi individualūs užsiėmimai su asmenimis, gaunančiais laikino apnakvindinimo ar intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugas (gegužės mėnesį 15 užsiėmimų). Kaip ir kiekvienais metais buvo siekiama darbams naudoti kuo daugiau antrinių žaliavų ir taip prisidėti prie akcijų, tausoti gamtą, keisti kasdieninius įpročius, įtraukti visuomenę į atsakingą vartojimą, megzti ir pasirūpinti labiausiai stokojančiais Varėnos rajono savivaldybės gyventojais.

Nauja patirtis – nuotoliniai susitikimai. Tačiau daliai sociokultūrinių paslaugų gavėjų pavyko praplėsti kompiuterinio raštingumo žinias. Bendravimui buvo naudojama Messenger programėlė, kurios pagalba buvo siunčiamos darbų video pamokėlės. Darbams reikalingos priemonės (audiniai, siūlai, džiovinti augalai ir kt.) buvo pristatomi į namus.

Neįgalieji, gaunantys sociokultūrinės paslaugas karantino laikotarpiu iki birželio mėnesio kiekvieną savaitę gaudavo kūrybinių darbų ruošinius, kuriais pasidalindavo telefono pagalba.

Užimtumo grupių veiklos – simegrafijos darbai (atvirukų, skirtukų, paveikslėlių gamyba), kerepėžų gamyba, paveikslai iš biserio; rankinių, servetėlių, indelių nėrimas virvelėmis; darbai macrame technika; džiovintų gėlių kompozijos lede, kalėdinių vainikų gamyba; žvakių liejimas. Senjorių grupė, kaip ir ankstesniais metais, daugiausiai laiko skyrė anksčiau laiko gimusių kūdikių drabužėliams megzti. Buvo numegztas ir perduotas 41 užklotas, 60 liemenių, 128 kepurytės, 52 poros pirštinių ir kojinyčių. Prie šios grupės prisijungė ir 6 moterys iš Varėnos rajono, kurioms mezgė tik namuose. Jos buvo aprūpintos siūlais ir mezgė kojines seneliams, taip pat laikinai apgyvendintiems nelegaliems migrantams, pabėgėliams apgyvendintiems Vydenių k. Atšalus orams „Carito“ organizacijai perduotos 52 poros vilnonių kojinių. Prieš Šv. Kalėdas kojines perduotos socialiniams darbuotojams ir išdalintos Varėnos rajono seneliams, kurie labiausiai stokoja šilumos.

Bendradarbiaujant su „TikoTiks“ Alytaus regiono atliekų tvarkymo centru, užimtumo grupių narėms buvo dovanojami siūlai ir audiniai, mainais nuvežant megztų kojinių, Siūlus „TikoTiks“ centras gauna iš senelių globos namų Alytuje. Seneliai ardo jau naudotus mezginius, dovanoja siūlus, o Varėnos mezgėjos mezga kojines.

Plėtojant sociokultūrinės paslaugas ir gerinant jų kokybę ir įvairovę, ženkliai naudą teikia Varėnos rajono savivaldybės finansuojami projektai „Sveika šeima“ ir „Kelias į sveikatą“.

Projektų lėšomis yra įsigyjamos priemonės užimtumui, vykstama į edukacijas, pažintines išvykas.

1.7. Pagalbos organizavimas ir teikimas asmenims, paleidžiamiems iš pataisos įstaigų.

Nuo 2021 m. Varėnos socialinių paslaugų centras teikia pagalbą asmenims, paleistiems (paleidžiamiems) iš pataisos įstaigų. 2021 m. buvo gauta informacija apie 15 asmenų paleidžiamų iš pataisos įstaigų. Suteiktos paslaugos: bendradarbiavimas su nuteistojo teisininku dėl nuteistojo socialinių ryšių atkūrimo ir palaikymo sąlygų sudarymo; apsilankymai iš pataisos namų paleidžiamų asmenų nurodytuose būstuose, bendravimas su tuose būstuose gyvenančiais asmenimis ir reikalingos dokumentacijos supildymas (būsto savininko ar nuomotojo sutikimas, buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo akto supildymas); Bendravimas su darbdaviu pas kurį asmuo dirbo būdamas pataisos įstaigoje dėl darbo užmokesčio pažymos; bendravimas su nuteistojo gyvenamosios vietos seniūnijos socialiniais darbuotojais dėl socialinės ir/ar vienkartinės pašalpos skyrimo dokumentų tvarkymo; bendravimas su savivaldybės darbuotojais dėl vienkartinės pašalpos išmokėjimo per 24 valandas; bendravimas su Varėnos pirminės priežiūros sveikatos centru dėl priklausomybės ligų gydymo galimybių, skiriant psichologo konsultacijas; bendravimas su priklausomybės ligų konsultantu dėl galimybių gydyti asmenį nuo priklausomybės; bendravimas su Probacijos tarnyba; nuteistųjų giminaičių psichologinis palaikymas, skatinantis palaikyti pozityvų ryšį su grįžtančiu nuteistuoju; bendravimas su priklausomybės ligas gydančia bendruomene dėl vienkartinės pašalpos skyrimo nuteistajai, kuri reabilituojasi ne Varėnos r. sav. Visiems nuteistiesiems perduodama informacija lankstinuko forma, bei pasiūlomas nuotolinis arba kontaktinis susitikimas. Per 2021 m. yra įvykę du kontaktiniai susitikimai, o su pataisos namų socialinių darbuotojų pagalba visi nuteistieji informuoti apie Varėnos rajone teikiamą pagalbą išėjus iš pataisos įstaigos.

2. 2021 m. suteiktos specialiosios socialinės paslaugos.

2.1. Pagalbos į namus paslaugos 2012 metais buvo teiktos 68 pagyvenusiems ir neįgaliems asmenims, 2013 metais šias paslaugas gavo 88 asmenys, tuo tarpu 2014 metais paslaugos buvo teikiamos 81 pagyvenusiam ir neįgaliam asmeniui, 2015 m. paslaugų gavėjų skaičius dar padidėjo iki 91 gavėjo, negalinčio pasirūpinti savimi. 2016 metais šis skaičius išaugo iki 110 asmenų. 2018 m. šių paslaugų gavėjų skaičius dar padidėjo iki 139 asmenų, 2019 m. - 162. 2020 m. pagalbos į namus gavėjų – 153. Pagalbos į namus paslaugas teikia lankomosios priežiūros darbuotojai. paslaugų paketas priklauso nuo asmens poreikių, neįgalumo lygmens – bendravimas, maisto produktų nupirkimas, maisto gaminimas, namų sutvarkymas, malkų atnešimas, krosnies pakūrenimas, vaistų išrašymas, jų nupirkimas ir kt.

Kai kuriems pagalbos į namus paslaugų gavėjams, buvo nustatytas poreikis teikti intensyvesnę pagalbą, todėl buvo vertinti poreikiai ir gavus sprendimą, teikiamos dienos socialinės globos paslaugos arba integralios pagalbos paslaugos.

Pagalbos į namus paslaugos asmeniui teikiamos iki 10 valandų per savaitę, 2 valandas per dieną.

6 lentelė. Asmenys gavę pagalbos į namus paslaugas 2021 m., lyginant su 2012-2020 m.

Metai	Pagalbos į namus paslaugų gavėjai
2012	68
2013	88
2014	81
2015	91
2016	110
2017	124
2018	139
2019	162
2020	153
2021	125

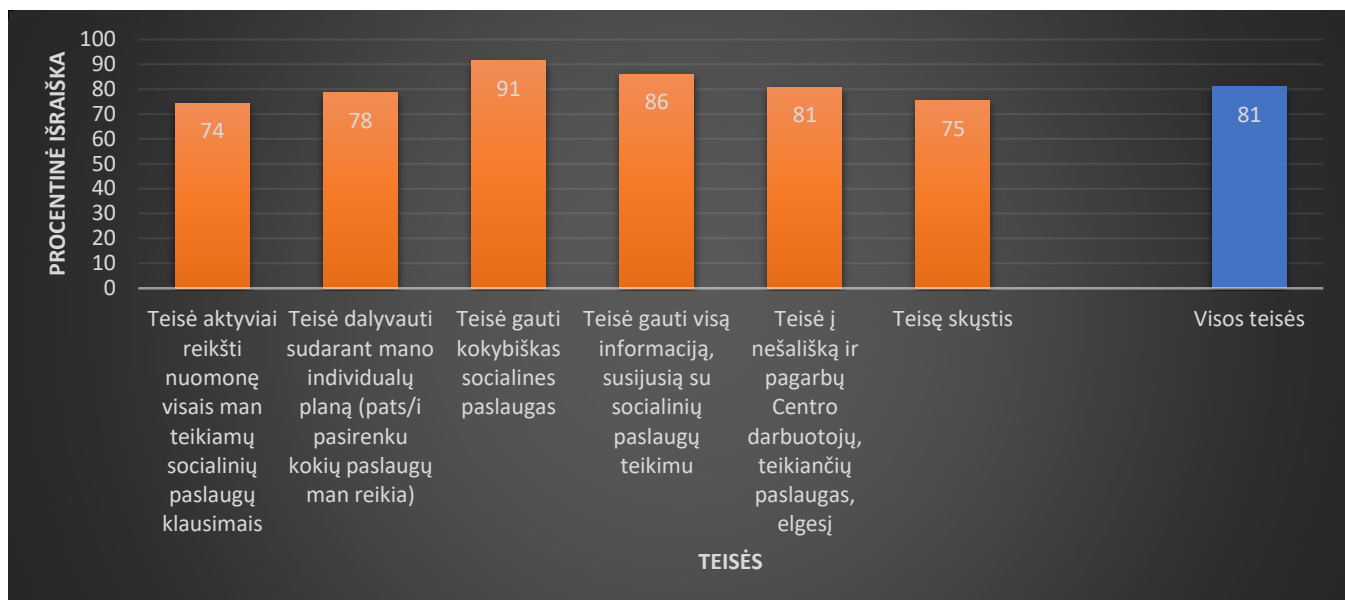
Pagalbos į namus paslaugų gavėjų skaičiaus sumažėjimą galėjo lemti tai, kad karantino laikotarpiu savo tėvus, senelius pradėjo prižiūrėti patys artimieji. Dalis gyventojų jautė baimę įsileisti svetimą žmogų į namus, kuris yra potencialus viruso nešiotojas. Taip pat daliai paslaugos gavėjų buvo nustatytas intensyvesnių paslaugų poreikis, todėl teikiama dienos socialinė globa, integrali pagalba, perkeliama į globos įstaigas.

Siekiant tobulinti teikiamų pagalbos į namus ir dienos socialinės globos paslaugų kokybę, buvo parengta paraiška dėl EQUASS (kokybės diegimo sistemos) šioms paslaugoms. 2019 m. sudarytas EQUASS Assurance diegimo planas. 2020 m. vyko diegimo plane numatytų rekomendacijų įgyvendinimas ir pasiruošimas išoriniam auditui. 2020 m. lapkričio 16 d. buvo išduotas EQUASS Assurance sertifikatas (pridedamas), kuris patvirtina, kad Varėnos socialinių paslaugų centre teikiamos kokybiškos pagalbos į namus ir dienos socialinės globos paslaugos. Kiekvienais metais yra atliekama paslaugų gavėjų, jų artimųjų anketinė apklausa, siekiant,

išsiaiškinti, kokią įtaką jų gyvenimo kokybei turi teikiamos paslaugos ir laiku įvertinti galimus trūkumus.

2021 m. rugsėjo mėn. buvo atlikta anketinė paslaugų gavėjų namuose apklausa.

Buvo aiškinamasi, kaip paslaugų gavėjai vertina jiems užtikrinamas teises.

1 paveikslas. *Kaip pagalbos į namus paslaugų gavėjai vertina užtikrinamas teises.*

Iš 105 paslaugų namuose gavėjų, apklausoje dalyvavo 93 paslaugų gavėjai, norintys pareikšti savo nuomonę. Nebuvo apklausti tie, kurie paslaugas gavo trumpiau nei 4 mėn., laikinai sustabdę paslaugų teikimą.

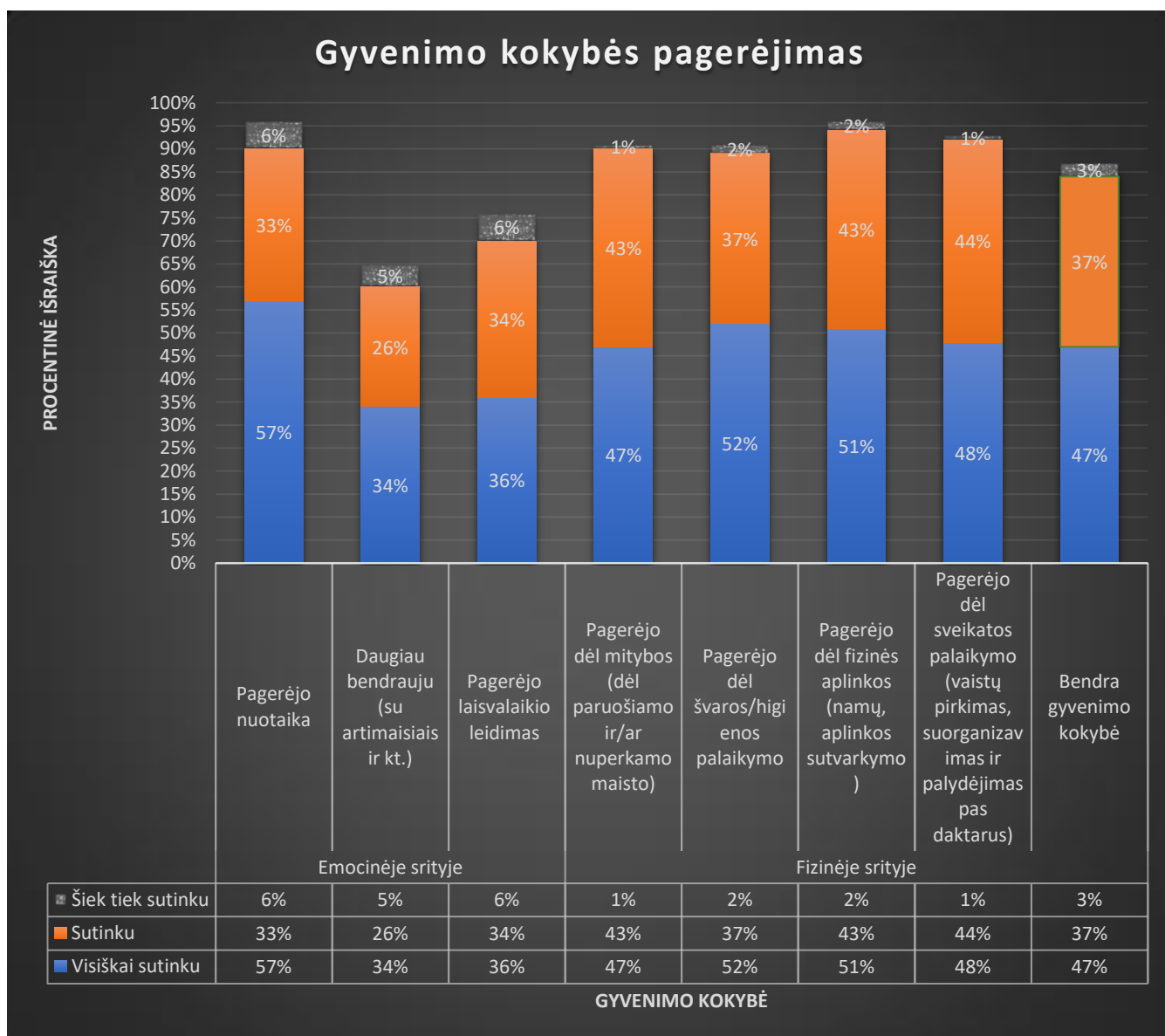
Paslaugų gavėjų buvo klausiama, kurias teises darbuotojai, teikdami paslaugas, jiems užtikrina.

1. 91% paslaugų gavėjų atsakė, kad yra užtikrinama jų teisė gauti kokybiškas paslaugas, (2019 m. buvo 86%)
2. 86% paslaugų gavėjų atsakė, kad yra užtikrinama jų teisė gauti visą su paslaugų teikimu susijusią informaciją, (2019 m. buvo 73%);
3. 81% paslaugų gavėjų atsakė, kad yra užtikrinama jų teisė į nešališką ir pagarbų Centro darbuotojų, teikiančių paslaugas, elgesį, (2019 m. buvo 66%);
4. 74% paslaugų gavėjų atsakė, kad yra užtikrinama jų teisė aktyviai reikšti nuomonę visais asmeniui teikiamų socialinių paslaugų klausimais, (2019 m. buvo 54%);
5. 75 paslaugų gavėjų atsakė, kad yra užtikrinama jų teisė skųstis, (2019 m. buvo 50%);
6. 78% paslaugų gavėjų atsakė, kad yra užtikrinama jų teisė dalyvauti sudarant individualų planą, (2019 m. buvo 41%).

Visų teisių, kurios užtikrinamos gaunant paslaugas, vidurkis yra 81% (2019 m. buvo 61,67%). Vidurkis gautas: sudėtą visų užtikrinamų teisių procentus, padalinus iš pateiktų teisių skaičiaus, t. y. 6.

Rezultatai aptarti lankomosios priežiūros darbuotojų susirinkimų 2021 m. lapkričio mėnesį metu.

Taip pat buvo aiškinamasi, ar pagerėjo pagalbos į namus gavėjų gyvenimo kokybė.

2 paveikslas. Pagalbos į namus gavėjų gyvenimo kokybės vertinimas.

Iš 105 paslaugų namuose gavėjų, apklausoje dalyvavo 93 paslaugų gavėjai.

Į emocinę Gyvenimo kokybės sritį išskyrėme: nuotaiką, bendravimą, laisvalaikio leidimą. Į fizinę sritį - mitybą/maistą, švarą bei higieną, fizinę aplinką t. y. namų, aplinkos

sutvarkymą ir sveikatos palaikymą: vaistų pirkimą, suorganizavimą ir palydėjimą pas daktarus. Paslaugų gavėjų buvo klausiama, ar gaunant paslaugas namuose, gyvenimo kokybė per 2020 m. pagerėjo. Pateiktoje diagramoje gyvenimo kokybė yra išdėstyta horizontalioje ašyje. Į rezultatų vertinimą neįtraukti tie paslaugų gavėjai, kurie nevertino ir nepažymėjo gyvenimo kokybės pagerėjimo tam tikroje srityje, kadangi jiems ta paslauga neteikiama.

Iš 100 procentų anketinėje apklausoje dalyvavusių paslaugų gavėjų, visiems einamaisiais metais gyvenimo kokybė pagerėjo ir fizinėje, ir emocinėje srityse.

96% paslaugų gavėjų pažymėjo, kad jų gyvenimo kokybė pagerėjo emocinėje srityje dėl nuotaikos pagerėjimo. Asmenys 2020 m., dėl jiems teikiamų paslaugų, jaučiasi geriau.

65% paslaugų gavėjų pažymėjo, kad daugiau bendrauja su savo artimaisiais ar/ir jam priskirtu lankomosios priežiūros darbuotoju.

76% gyvenimo kokybės pagerėjimą vertinusių paslaugų gavėjų, pagerėjo jų laisvalaikio leidimas, kadangi darbuotojai tuo pasirūpina, praplečia laisvalaikio pasirinkimo galimybes, pvz. knygų, žurnalų parūpinimas, asmeniniai užsiėmimai ir kt. Šie vertinimai yra mažesni, kadangi toliau nuo Varėnos miesto nutolusiose gyvenvietėse, sudėtingiau pasirūpinti laisvalaikio galimybėmis.

91% gyvenimo kokybės pagerėjimą vertinusių paslaugų gavėjų, gyvenimo kokybė pagerėjo dėl mitybos, kadangi darbuotojai pasirūpina maisto produktų pirkimu bei maisto ruoša.

91% gyvenimo kokybės pagerėjimą vertinusių paslaugų gavėjų, gyvenimo kokybė pagerėjo dėl švaros bei asmens higienos ir priežiūros.

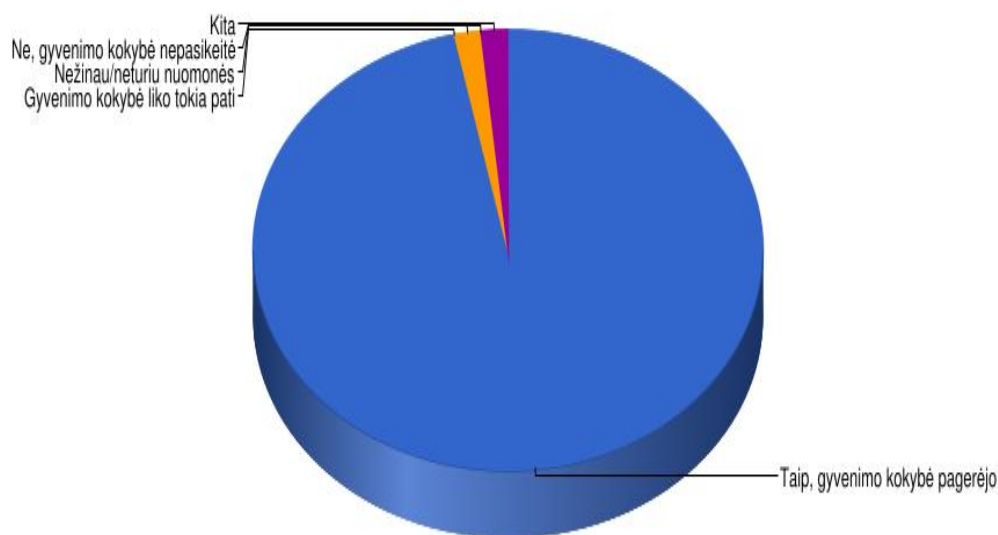
51% gyvenimo kokybės pagerėjimą vertinusių paslaugų gavėjų, gyvenimo kokybė pagerėjo dėl fizinės aplinkos. Tai yra namų, aplinkos sutvarkymo. Kaimo vietose ypač svarbus malkų atnešimas, pečiaus pakūrenimas, vandens atnešimas.

96% gyvenimo kokybės pagerėjimą vertinusių paslaugų gavėjų, gyvenimo kokybė pagerėjo dėl sveikatos palaikymo, kadangi darbuotojai nuperka vaistus, suorganizuoja vizitus pas gydytojus, palydi į gydymo įstaigas.

Paslaugų gavėjai galėjo pasirinkti ir neigiamą vertinimą dėl gyvenimo kokybės pagerėjimo tam tikroje srityje. Iš 100 procentų paslaugų gavėjų, dalyvavusių anketinėje apklausoje, yra nesutikusių, kad dėl gaunamų paslaugų namuose jų gyvenimo kokybė pagerėjimo tam tikrose srityse. Anketavimo metu, negauta nei viena anketa, kurioje asmuo būtų visose srityse pažymėjęs, jog nesutinka, dėl gyvenimo kokybės pagerėjimo. Bendras gyvenimo kokybės pagerėjimo, dėl socialinių paslaugų teikimo namuose vidurkis 87%, kuris gautas: visą gyvenimo kokybės pagerėjimo sričių procentų sumą, padalijus iš bendro skaičiaus 7.

Taip pat kiekvienais metais yra atliekama anketinė paslaugų gavėjų artimųjų apklausa. Artimųjų klausama, ar pasikeitė artimojo gyvenimo kokybė paslaugų teikimo metu.

96,7% respondentų teigė, jog jų artimųjų gyvenimo kokybė, teikiant paslaugas pagerėjo.

3 paveikslas. Pagalbos į namus gavėjų vertinimas, ar pagerėjo gyvenimo kokybė pradėjus gauti paslaugas.

96,7% paslaugų gavėjų artimųjų atsakė, kad pasitiki socialines paslauga teikiančiu lankomosios priežiūros darbuotoju.

2021 metų lapkričio mėnesį buvo patvirtinta pažangos ataskaita.

2.2. Nuo 2021 m. lapkričio mėnesio buvo pradėta teikti **asmeninė pagalba** Varėnos rajono savivaldybės gyventojams. Asmeninio asistento pagalba žmonėms su negalia padeda užtikrinti didesnes galimybes dirbti ir savarankiškai gyventi bendruomenėje. Šią paslaugą gali gauti visi neįgalieji, kuriems nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ir mažesnis darbingumo lygis, arba specialiųjų poreikių lygis, neatsižvelgiant į amžių, negalios sunkumą ar jos pobūdį. Asmeninės pagalbos poreikio nustatymo ir asmeninės pagalbos teikimo tikslas – atsižvelgiant į individualius asmens poreikius, suteikti jam individualią pagalbą namuose ir viešojoje aplinkoje (palydinti ir komunikuojant), kuri padėtų jam gyventi savarankiškai ir veikti visose gyvenimo srityse.

2.3. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos

Nuo 2017 m. rugpjūčio mėn., padidinus Varėnos socialinių paslaugų centro didžiausią leistiną pareigybių skaičių, buvo pradėtos teikti **socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo**

paslaugos šeimoms, patiriančioms socialinių sunkumų. Šias paslaugas teikia atvejo vadybininkai ir socialiniai darbuotojai darbui su šeimomis. 2017 m. paslaugas gavo 167 šeimos, 2018 m. pradžioje 178, metų pabaigoje – 155, 2019 m. socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas gavo 159 šeimos, kuriose auga 291 vaikas, 2020 – 172 šeimos.

Teikiant socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas siekiama stiprinti šeimą, ugdyti, formuoti ir palaikyti jos socialinius bei darbinius įgūdžius, užtikrinti tinkamą vaikų priežiūrą, teigiamą mikroklimatą šeimoje, konfliktų sprendimą, tinkamą disponavimą turimomis pajamomis, kad būtų patenkinti būtiniausi šeimos poreikiai ir vaikai augtų saugesnėje aplinkoje.

2020 m. socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugą gaunančių šeimų skaičius išaugo iki 172.

8 lentelė. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo asmens namuose gavėjų skaičius 2012-2020 m.

Metai	Šeimų skaičius
2017	167
2018 m. pradžia	178
2018 m. pabaiga	155
2019	159
2020	172
2021	221

Iš lentelėje pateiktų duomenų matome, kad 2021 metais lyginant su ankstesniais buvo didžiausias paslaugas gavusių šeimų skaičius – 221 šeima, patirianti socialinių sunkumų. 2021 m. gruodžio 31 dienai socialinės paslaugos buvo teikiamos 189 šeimoms, kuriose gyvena 305 vaikai.

9 lentelė. Šeimų, kurioms nutraukta atvejo vadyba ir socialinių paslaugų teikimas 2021 m. skaičius ir priežastys:

Paslaugų nutraukimo priežastis	Šeimų skaičius
Savarankiškai gali rūpintis vaiku	10
Išvyko gyventi į kitą savivaldybę	8
Neliko nepilnamečių vaikų	10
Neterminuotai apribota tėvų valdžia	4
Viso: 32 šeimoms nutrauktos paslaugos	

Per metus buvo suorganizuota 250 atvejo vadybos posėdžių, 3 intervizijos atvejo vadybininkams ir socialinėms darbuotojoms. Per 2021 m. informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo paslaugos vidutiniškai buvo suteiktos 2200 kartų per mėnesį. Parengtas 121 prašymas socialinėms paslaugoms gauti, parengti 369 raštai institucijoms, iš jų: 34 – VTAS, 335 – kitoms (švietimo įstaigoms, darželiams, teisėsaugos, sveikatos priežiūros įstaigoms ir kt.).

2021 metais buvo užmegztas bendradarbiavimas su įstaigomis, kurios daro šeimų ir jose gyvenančių vaikų gyvenimą gražesni.

Pradėtas bendradarbiavimas su ne pelno siekiančia viešąja įstaiga „AgapeBonum“. Įstaigos misija – padėti keisti vaikų bei jų tėvų gyvenimus iš vidaus, ugdyti jų savivertę krikščioniškais principais. Buvo aplankytos 35 šeimos Merkinės, Valkininkų seniūnijose ir Varėnos mieste. Vaikai sulaukė Kalėdinių dovanėlių, tėvai – pokalbių, pastiprinimo ir palaikymo.

Taip pat buvo bendradarbiaujama su VšĮ „Žmonės žmonėms“. Tarpininkaujant atvejo vadybininkei, viena šeima buvo aprūpinta visais būtiniais namų buities reikmenimis, patalyne. Vaikai gavo kompiuterį ir mobiliuosius telefonus. Šeimai buvo nupirkti Maximos maisto kuponai. Vaikai gavo drabužių, pasirūpinta higienos prekėmis. Suorganizuota rugsėjo pirmosios šventė šeimos gyvenamojoje vietoje.

Tarpininkaujant atvejo vadybininkei gauta parama šeimai: neįgaliam vaikui sauskelnėmis, maisto papildais, kitiems vaikams – drabužiais, rankšluoščiais, visi gavo Kalėdines dovanas. Dar vienai šeimai ši organizacija parūpino drabužių, avalynės, vitaminų, skanumynų.

Buvo bendradarbiaujama su Labdaros ir paramos fondu „Rūpestinga širdelė“. Šeimai buvo nupirktos specialiojo pedagogo konsultacijos, metodinės priemonės neįgaliam vaikui, maisto papildai, drabužiai, drėgnos servetėlės.

Samariečių organizacija suorganizavo vienai daugiavaikei šeimai kelionę į Turkiją.

Užmegztas ryšys su Kauno Lions klubu. Direktorius pavaduotoja socialiniams reikalams ir atvejo vadybininkė tarpininkavo aprūpinant sunkiai besiverčiančių šeimų mergaites ir moteris asmens higienos priemonėmis.

Bendradarbiaujant su „Vaikų svajonės“ kuratore, buvo parengtas ir pavišintas prašymas skirti paramą mamai ir jos vaikui, turinčiam autizmo spektro sutrikimą, kad jie galėtų lankyti Varėnos sporto centro baseiną. Žmonės paaukojo beveik 2000 Eur.

Viena iš socialinių darbuotojų dirbančių su šeimomis glaudžiai bendradarbiauja su Varėnos Šv. arkangelo Mykolo parapijos vaikų dienos centru „Svajonė“. Ji antrus metus iš eilės neatlygintinai išnuomoja savo sodybą vaikų dienos centrą lankančių vaikų vasaros stovyklai rengti.

Centro socialinės darbuotojos darbu su šeimomis kaip ir kasmet dalyvavo „Vaikų svajonių“ akcijoje. Per 2021 metus buvo išpildytos 143 vaikų svajonės.

Nuolat bendradarbiaujama su vaikų dienos centrais „Svajonė“ ir „Versmė“, šeimos aprūpinamos sauso maisto daaviniais.

Socialinė darbuotoja suorganizavo susitikimą tarp šeimos ir Visuomenės sveikatos biuro, kuris padovanojo 100 Eur Šv. Kalėdų proga.

Atvejo vadybininkės ir socialinės darbuotojos bendradarbiauja su privačiais rėmėjais, kurie parūpina sunkumus patiriančioms šeimoms drabužių, baldų, buitinės technikos, malkų, dovanuoja pramogų ar paremia pinigais.

2.4. Intensyvios krizių įveikimo pagalbos ir laikino apnakvindinimo paslaugas 2016 metais gavo 2 šeimos (2 motinos su 5 vaikais) ir 7 asmenys. 2017 m. šios paslaugos buvo suteiktos 18 asmenų (3 vienišiams asmenims, 4 moterims su mažamečiais vaikais (8 vaikai) ir neįgaliųjų šeimai su kūdikiu. 2018 m. dėl intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugas Centre gavo 8 asmenys (2 vieniši asmenys, 3 moterys su mažamečiais vaikais (3 vaikai).

2019 m. intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugas ar laikino apnakvindinimo paslaugas gavo 7 asmenys (5 vieniši asmenys, 2 sugyventiniai su mažamečiu vaiku). 1 vienišam asmeniui paslauga buvo teikta 2 kartus.

2020 m. paslaugos buvo teikiamos 9 asmenims (2 vieniši asmenys, 2 šeimos su nepilnamečiais vaikais (viena šeima su besilaukiančia nepilnamete dukra, antra šeima – mama su keturiais nepilnamečiais vaikais).

2021 m. Krizių centre paslaugos teiktos **16** asmenų. Buvo apgyvendinti 3 vieniši asmenys, 4 šeimos su nepilnamečiais vaikais, iš jų 5 suaugę ir 8 vaikai.

Visiems gaunantiems intensyvios krizių įveikimo pagalbos ar laikino apgyvendinimo paslaugas Krizių centre, pagal poreikį buvo teikiamos kompleksinės paslaugos siekiant kuo greičiau išspręsti krizines situacijas. Buvo suteikta psichologinė pagalba, tarpininkauta dėl medicininės, teisinės pagalbos suteikimo. Taip pat suteiktos visos bendrosios socialinės paslaugos (informavimo, konsultavimo, transporto organizavimo, asmens higienos ir priežiūros, aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne), pagalba ieškant būsto nuomos ir kt.

Vienai šeimai su mažamečiu vaiku intensyvi krizių įveikimo pagalbos paslauga buvo teikta, kai Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nustatė apsaugos poreikį vaikui ir kuriam pagal Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą buvo nustatyta laikinoji priežiūra. Viena neįgali mergina įstaigoje buvo apgyvendina dėl psichologinio smurto artimoje aplinkoje. Kitos šeimos ar vieniši asmenys

apgyvendinimo paslaugas gavo dėl įvairių priežasčių, dažniausiai kylančių dėl nuolatinės gyvenamosios vietos neturėjimo (iš namų iškrausto sugyventiniai, būsto nuomotojai ar giminaičiai, vienas grįžo deportuotas iš užsienio).

Vienai intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugas gavusiai šeimai, atvykus be būtiniausių daiktų, drabužių, asmens higienos ar kitų reikmenų bei neturint jokio pajamų šaltinio, buvo organizuota paramos rinkimo akcija. Motina ir du nepilnamečiai vaikai aprūpinti drabužiais, avalyne bei visomis reikalingomis priemonėmis ir inventoriumi mokyklai.

Kadangi socialinių būstų trūksta, dažniausiai apgyvendinimo problema išsprendžia radus būstą nuomai, kai pasirašius nuomos sutartį su savininku, savivaldybė iš dalies kompensuoja nuomos mokesťį.

Sprendžiant probleminę situaciją, svarbus paties kliento įtraukimas bei nuolatinis bendradarbiavimas su įvairiomis institucijomis: seniūnijomis, savivaldybe, teisėtvarkos, medicinos ir kitomis. Taip pat bendravimas ir bendradarbiavimas su asmens giminaičiais, draugais, kaimynais. Teikiant šią paslaugą dirba socialiniai darbuotojai, į naktinius budėjimus įtraukiami lankomosios priežiūros darbuotojai, papildomai įdarbinami socialinių darbuotojų padėjėjai šiam darbui.

9 lentelė. Intensyvios krizių įveikimo pagalbos ir laikino apnakvindinimo paslaugų gavėjų skaičius 2012-2021 m.

Metai	Intensyvios krizių įveikimo pagalbos ir laikino apnakvindinimo paslaugos
	Asmenys gavę paslaugas
2012	8
2013	1
2014	7
2015	4
2016	19
2017	18
2018	8
2019	7
2020	9
2021	16

2021 m. paslaugų gavėjų skaičius ženkliai padidėjo lyginant su 2018 m. - 2020 m. Be to, išaugo paslaugų teikimo trukmė. Laikino apnakvindinimo paslauga ar intensyvi krizių įveikimo pagalbos paslauga buvo teikiama beveik iš visus metus.

2.5. Dienos socialinės globos paslaugos namuose 2012 metais buvo teikiamos 5 asmenims, 2013 metais – 6 asmenims, 2014 metais – 6 asmenims, 2015 metais – 8 asmenims, 2016 metais – 12 asmenų, 2017 m. – 2, 2018 m. – 1, 2019 m. – 18, 2020 m. – 26, 2021 m. – 11, kuriems nustatytas nuolatinis specialusis slaugos poreikis. Šią paslaugą teikia socialinis darbuotojas, lankomosios priežiūros darbuotojas, dirbantis su paslaugos gavėju ir slaugytojo padėjėjas. Šios paslaugos asmeniui teikiamos 20 valandų per savaitę, 4 valandas per dieną.

Socialinių paslaugų centre, teikiant socialines paslaugas, taikomi atvejo vadybos, individualaus, grupinio darbo ir kiti socialinio darbo metodai. Teikiant pagalbos į namus, dienos socialinės globos paslaugas asmens namuose ir įstaigoje, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas Centre vyksta komandinis darbas, kadangi yra nuolatinis bendradarbiavimas tarp tiesiogiai su klientu dirbančių specialistų ir kitų darbuotojų (direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo socialiniams reikalams, socialinio darbuotojo, lankomosios priežiūros darbuotojo, socialinio darbuotojo padėjėjo, dirbančio su asmeniu) bei kitų institucijų specialistais ir vietos bendruomene. Teikiamų paslaugų pagrindinis tikslas – įgalinti klientą, kad jis kuo ilgiau išliktų savarankiškas ir galėtų gyventi namuose.

2.6. Asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdieninius sprendimus išvadų rengimas. Nuo 2016 m. sausio 1 d. Varėnos socialinių paslaugų centrui buvo priskirta funkcija – parengti išvadą dėl asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdieninius sprendimus. Prašymas parengti išvadą teikiamas tada, kai fiziniam asmeniui, kuris dėl sveikatos būklės negali savarankiškai įgyvendinti savo teisių ar vykdyti pareigų, dėl psichinės ligos arba silpnaprotystės negali suprasti savo veiksmų reikšmės ar jų valdyti tam tikroje srityje, reikalinga globa. Asmuo teismo tvarka gali būti pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksniumi tam tikroje srityje, nustatyta globa ir paskirtas globėjas tam tikroje srityje. Aplankius asmenį ir įvertinus jo gebėjimus turinių bei asmeninių neturtinių santykių srityse yra parengiamos išvados apie asmens socialinius gebėjimus tam tikrose srityse.

Išvados rengiamos ir pakartotinai, kad įvertinti neveiksniu pripažinto asmens būklės pasikeitimus per metus. Pakartotinės išvados teikiamos Neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo komisijai, kuri savo posėdžių metu peržiūri asmens būklės ar gebėjimų pakitimus ir nusprendžia ar reikia pakartotinai kreiptis į teismą, kad būtų peržiūrėtos apribotos sritys, kuriose žmogus gali veikti savarankiškai.

Per 2016 metus Varėnos socialinių paslaugų centro direktorės pavaduotoja socialiniams reikalams įvertino 10 asmenų gebėjimus pasirūpinti savimi ir priimti kasdieninius sprendimus, 2017 m. – 11 asmenų, 2018 m. buvo parengta 14 išvadų, 2019 m. – 31 išvada, 2020 m. – 41 išvada, 2021 – 47 išvados.

2.7. Psichosocialinė pagalba. Individualus ir grupinis psichologo konsultavimas.

Nuo 2016 m. Varėnos socialinių paslaugų centre pradėjo dirbti psichologas. Ši pareigybė skirta teikti tiek individualias, tiek grupines konsultacijas. Konsultacijų dažnumas vienam klientui – 1 kartą per savaitę valandos trukmės konsultacija iki 8 – 12 konsultacijų vienam klientui, pirminės 3 – 4 konsultacijos situacijos įvertinimui. Konsultacijos teikiamos iki problemos išsprendimo, palaikomoji psichologinė pagalba, trumpalaikė psichologinė pagalba pagal poreikį ir problemos pobūdį, krizinių situacijų atveju konsultacijos teikiamos po du kartus per savaitę.

2021 m. Meno terapijos (piešimo) užsiėmimai buvo vedami dienos užimtumo grupę lankantiems jaunuoliams, turintiems intelekto sutrikimų, užsiėmimų trukmė – po 1 val. 1 kartą per savaitę. Didelė dalis grupinių užsiėmimų nevyko karantino dėl COVID-19 metu, kadangi sausio – gegužės mėn. buvo dirbama nuotoliniu būdu.

2021 m. Grupiniai užsiėmimai su sensorine įranga – buvo vedami dienos užimtumo grupę lankantiems jaunuoliams, turintiems intelekto sutrikimų po 1 val. per savaitę, buvo vedami individualūs užsiėmimai 1 asmeniui su sunkia negalia. Didelė dalis grupinių užsiėmimų taip pat nevyko dėl karantino dėl COVID-19 apribojimų.

Konsultacijos:

Per 2021 m. nuolat lankėsi pas psichologę nuo 10 iki 29 klientų per mėnesį. Paslaugų gavėjų amžius nuo 6 iki 60 metų, jų tarpe vaikai ir paaugliai nuo 6 iki 18 metų. Per metus ilgalaikės ir trumpalaikės konsultacijos teiktos suaugusiems asmenims, patiriantiems sunkumų, integralios pagalbos paslaugas gaunančiųjų artimiesiems. Buvo konsultuojami sunkumus patiriančių šeimų vaikai ir paaugliai, turintys specialiųjų poreikių, elgesio ir emocinių problemų, lankantys Varėnos vaikų dienos centrą „Svajonė“. Konsultuojamų vaikų savijauta buvo aptariama su socialinėmis darbuotojomis, atvejo vadybininkėmis, dirbančiomis su konkrečia šeima, bei su vaikų tėvais ar globėjais (rūpintojais), bei kitais specialistais pagal poreikį. Vidutiniškai 5 - 6 konsultacijos per dieną.

2021 m. psichologinės pagalbos, teiktos vaikams, problematika: bendravimo problemos ir konfliktai su bendraamžiais mokykloje ir vaikų dienos centre, keiksmažodžių vartojimas nesuprantant jų reikšmės, melavimas, mokymosi sunkumai, savireguliacijos, dėmesio koncentracijos problemos, emocinės ir elgesio problemos, savarankiškumo stoka, žemas savęs vertinimas ir nepasitikėjimas savimi, veiklos planavimo sunkumai, nemokėjimas mokytis ir motyvacijos stoka, tarpusavio

santykiai ir nesutarimai su tėvais, mokytojais. Vaikai konsultuoti dėl ASS (autizmo spektro sutrikimas), adaptacijos sutrikimo, įvairių asmenybės savybių (tokių kaip nerimas, baimės, fobijos), trukdančių funkcionuoti visuomenėje, dėl krizinių situacijų šeimose. Dėl nuo mažens diagnozuotų sveikatos problemų, kurios įtakoja emocinę ir fizinę būseną, bendravimą su bendraamžiais, adaptaciją ugdymo įstaigoje. Dėl stresinių situacijų šeimose, nuotolinio mokymosi sunkumų, atsiradusių karantino dėl COVID-19 ligos metu, įveikimo.

2021 m. psichologinės pagalbos, teiktos suaugusiems, problematika: asmenybės sutrikimai, priklausomybės, emocinės, psichologinės problemos, tarpusavio santykiai, skyrybos, sveikatos problemos (ligos ir būsenos trikdančios kasdienę veiklą, funkcionavimą visuomenėje), krizinės situacijos šeimoje, ligos paūmėjimas ar būsenos pablogėjimas. Konsultuotos mamos ir tėvai dėl bendravimo ir tarpusavio santykių su vaikais, kitais šeimos nariais, dėl rūpinimosi vaikais, emocinių ir fizinių poreikių tenkinimu, tinkamų elgesio korekcijos būdų pasirinkimo. Dėl mokymo laikytis taisyklių ir susitarimų, dienos režimo, savitvarkos ir savarankiškumo įgūdžių. Dėl vaikų rizikingo elgesio (pavieniai rūkymo, alkoholio vartojimo atvejai). Dėl stresinių situacijų šeimose, vaikų nuotolinio mokymosi sunkumų, atsiradusių karantino dėl COVID-19 ligos metu, įveikimo.

Per 2021 m. dalyvauta organizuojamuose atvejo vadybos, globos peržiūros posėdžiuose, atvejų aptarime pagal poreikį.

Per 2021 m. įvairiais su darbu susijusiais klausimais konsultuota ir konsultuotasi su socialiniais darbuotojais, dirbančiais su šeimomis ar asmenimis, atvejo vadybininkais, Centro administracija, dienos centro ir mokyklų, Vaiko raidos centro, Varėnos PPPS, PSPC, VTAS ir kitais specialistais pagal poreikį.

Karantino metu sausio – gegužės mėn. konsultacijos teiktos nuotoliniu būdu ryšio priemonėmis, naudojant vaizdo skambutį. Birželio – gruodžio mėn. konsultacijos teiktos psichologo kabinete ir nuotoliniu būdu atsižvelgiant į klientų pageidavimus ir atvykimo galimybes.

Pagalbos gavėjams per 2021 metus buvo suteikta 491 konsultacija, dar 349 konsultacijos buvo teikiamos kartu su kitais specialistais.

2.8. Globos centro veikla. Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti:

2021 metų gruodžio 31 d. duomenimis Varėnos rajono savivaldybėje laikinoji globa nustatyta 5 vaikams, nuolatinė – 41 vaikui. Laikina globa nustatyta 4 šeimose, nuolatinė globa – 32 šeimose. Iš viso yra koordinuojami 46 atvejai.

Globos centre dirba socialiniai darbuotojai, atliekantys globos koordinatoriaus funkcijas, psichologas. Nuo 2021 m. rugsėjo mėn. dirba globos centro veiklų koordinatorius.

2021 m. rugsėjo 30 d. vyko susitikimas su projekto veiklų ekspertais, buvo aptarta Globos centro veikla. Po susitikimo parengtas ir suderintas Globos centro veiksmų planas. Taip pat parengtas viešinimo ir veiklos planas 2022 m.

Pagrindiniai 2021 metų koordinaciniai darbai Globos centre:

1. Užtikrintos laikino atokvėpio paslaugos (teiks globėjų šeima ir budinti globotoja);
2. Patikslintos budinčių globotojų kvalifikacijos kėlimo nuostatos;
3. Pradėtos įrenginėti patalpos vaiko susitikimams su biologine šeima;
4. Suorganizuotas budinčių globotojų dalyvavimas savitarpio pagalbos grupėse su kitų savivaldybių savitarpio pagalbos grupėmis (dalijamasi geraisiais pavyzdžiais, pagalba sprendžiant iškilusius klausimus);
5. Sutarta su Alytaus globos centru ir Vilniaus rajono šeimos ir vaiko gerovės centru dėl bendradarbiavimo.

Patvirtintos Globos centro tvarkos:

1. Globos centro veiklos aprašas;
2. Laikino atokvėpio paslaugų budinčiam globotojui, globėjui (rūpintojui), šeimynos dalyviui organizavimo tvarkos aprašas;
3. Globos centro budinčio globotojo veiklos kokybės vertinimo tvarkos aprašas;
4. Varėnos socialinių paslaugų centro globos centro paslaugų gavėjo asmens bylos dokumentų rengimo tvarkos aprašas;
5. Krizių valdymo Varėnos socialinių paslaugų centro globos centre tvarkos aprašas;
6. Varėnos socialinių paslaugų centro globos centro budinčio globotojo prižiūrimo ar globėjo (rūpintojo) globojamo (rūpinamo) vaiko susitikimų su tėvais, giminaičiais ar kitais fiziniais asmenimis, su vaiku susijusiais emociniais ryšiais, organizavimo tvarka.

2.8.1 Psichologės konsultacijos VSPC Globos centre vykdomos nuo 2019 metų vasario mėnesio. Konsultacijos teikiamos globėjams, tėviams ir jų globojamiems vaikams. Konsultacijų dažnumas vienam klientui – 1 kartą per savaitę iki valandos trukmės konsultacija, 8 – 12 konsultacijų vienam klientui. Konsultacijos teikiamos iki problemos išsprendimo, palaikomoji psichologinė pagalba, trumpalaikė psichologinė pagalba pagal poreikį ir problemos pobūdį.

Konsultacijos:

Per 2021 m. nuolat lankėsi pas psichologę nuo 11 iki 29 klientų per mėnesį. Paslaugų gavėjų amžius nuo 5 iki 68 metų. Buvo teikiamos konsultacijos Varėnos bendruomeninių globos namų vaikams ir su jais dirbančioms socialinėms darbuotojoms.

Nuo 2019 m. vasario mėn., taip pat ir 2021 m. Globos centro klientams konsultacijos teikiamos pagal Globos centro globos koordinatorių rekomendacijas, Alytaus apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus nukreipimą.

2021 m. psichologinės pagalbos, teiktos vaikams, problematika: bendravimo problemos, mokymosi sunkumai, savireguliacijos, dėmesio koncentracijos problemos, emocinės ir elgesio problemos, savarankiškumo įgūdžių stoka, savęs nuvertinimas, nepasitikėjimas savimi, veiklos planavimo sunkumai, taisyklių ir susitarimų laikymasis, mokymosi motyvacijos stoka, tarpusavio santykiai ir nesutarimai su globėjais, bendravimo sunkumai su mokytojais. Adaptacija globėjų šeimoje, pasiruošimas perkėlimui į naują šeimą, asmenybės savybės (tokios kaip nerimas, baimės), trukdančios vaikams mokytis ir bendrauti. Stresinės situacijos šeimose (ankstyvas nėštumas, motinystės iššūkiai, rizikingas elgesys), nuotolinio mokymosi sunkumų, atsiradusių karantino dėl COVID-19 ligos metu, įveikimas. Trauminės patirtys, kuomet vaikai iš nesaugios aplinkos perkeliama pas budinčius globotojus, bendravimo su biologiniais tėvais palaikymas. Taip pat sveikatos problemos, kurios įtakoja emocinę ir fizinę būseną, bendravimą su bendraamžiais.

2021 m. psichologinės pagalbos, teiktos globėjams, problematika: emocinės ir psichologinės problemos, tarpusavio santykiai, bendravimas ir tarpusavio santykiai su vaikais, kitais šeimos nariais, rūpinimasis vaikais, jų auklėjimu, emocinių ir fizinių poreikių tenkinimu. Mokymas laikytis taisyklių ir susitarimų, dienos režimo. Globojamų vaikų bendravimo palaikymas su biologiniais tėvais. Stresinės situacijos šeimose (ankstyvas nėštumas, motinystės iššūkiai, žalingi įpročiai), vaikų nuotolinio mokymosi sunkumų, atsiradusių karantino dėl COVID-19 ligos metu, įveikimas. Adaptacija globėjų šeimoje, pasiruošimas perkėlimui į naują šeimą, vaikų sveikatos problemos, tiesiogiai veikiančios emocinę ir fizinę būseną, bendravimą.

Karantino metu sausio – gegužės mėn. konsultacijos teiktos nuotoliniu būdu ryšio priemonėmis, naudojant vaizdo skambutį. Birželio – gruodžio mėn. konsultacijos teiktos psichologo kabinete ir nuotoliniu būdu atsižvelgiant į klientų pageidavimus ir atvykimo galimybes.

Per 2021 m. dalyvauta organizuojamuose globos peržiūros, atvejo vadybos posėdžiuose, atveju aptarime, pagalbos planų sudaryme ir peržiūrose pagal poreikį. Lankytasi kartu su globos koordinatorė globėjų namuose, teiktos konsultacijos globėjų namuose pagal poreikį. Pagalba organizuojant globėjų savipagalbos grupę nuotoliniu būdu naudojant vaizdo priemones, dalyvavimas savipagalbos grupės susitikimuose.

Per 2021 m. įvairiais su darbu susijusiais klausimais konsultuota ir konsultuotasi su globos koordinatoriais, socialiniais darbuotojais, dirbančiais su šeimomis ar asmenimis, atvejo vadybininkais, Centro administracija, Vaiko raidos centro, Varėnos PPPS, PSPC, VTAS, mokyklų ir kitais specialistais pagal poreikį.

Globėjams ir globojamiems vaikams suteiktos 684 konsultacijos per metus.

2.8.2. GIMK tarnybos atestuotų ir socialinių darbuotojų, atliekančių globos koordinatoriaus funkcijas darbuotojų veikla.

2021 metais pagal Pagrindinę globėjų (rūpintojų), budinčių globotojų, įtėvių, bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojų mokymo ir konsultavimo programą GIMK parengti 9 asmenys, 3 globėjų šeimos. 20 Varėnos bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojų baigė mokymus pagal GIMK Artimųjų giminaičių rengimo vaiko globai programą.

Buvo suorganizuota 11 globėjų (rūpintojų) savipagalbos grupių susitikimų

Parengtos 22 laikino svečiavimosi išvados, rekomendacijos, perversiniai.

Globos viešinimui ir pritraukimui į Globos centro organizuojamus renginius buvo užsakyti ir pagaminti plakatai, informacinės skrajutės, lipdukai.

Tradiciškai pirmąjį liepos sekmadienį yra minima Globėjų diena. Jai paminėti visą savaitę – birželio 28-liepos 4 dienomis, Varėnos rajone vyko specialūs globėjų savaitės renginiai – susitikimai, piknikai, pokalbiai su globėjais, filmų peržiūros, gyventojų anketavimas „kas yra globa?“. Renginių metu visuomenei buvo pasakojama apie globą, įvaikinimą, jų svarbą, prasmingumą, pagerbti patys globėjai, dėkojant jiems už globojamus ir užaugintus vaikus.

Globos savaitės metu vyko filmo „Čia buvo Saša“ peržiūra ir aptarimas, Merkinės, Kaniavos ir Vydenių seniūnijoje susitikimai su gyventojais, pokalbiai su globėjais, filmo peržiūra. Globėjų savaitės metu globėjai tradiciškai pasodino medelį Globėjų alėjoje Varėnos socialinių paslaugų centro teritorijoje. Liepos 3 d. vyko Globos centrų sąskrydis Kaune, kur dalyvavo globėjai iš visos Lietuvos.

Viešinant Globos centro veiklą buvo parengtas ir publikuotas straipsnis vietinėje spaudoje ir Facebook paskyroje apie budinčios globotojos misiją „Budinčio globotojo darbas užaugina laimės sparnus“. Taip pat 2021 metais buvo parengti ir paviešinti 4 video reportažai apie Varėnos rajono globėjus.

2021 m. liepos 18 d. – liepos 24 d. – 7-14 metų globojamų vaikų nemokama aktyvaus poilsio ir nuotykių stovykla Nemenčinėje

VI. PROJEKTINĖ VEIKLA

1. Projektas „Kelias į sveikatą“

Projektas „Kelias į sveikatą“ vykdomas jau devynerius metus iš eilės.

Projekto tikslas – palaikyti formuojamus Varėnos socialinių paslaugų centro neįgaliųjų dienos užimtumo grupės lankytojų sveikos gyvensenos įgūdžius. Sveikos gyvensenos įgūdžių formavimas apima tiek fizinę, tiek psichologinę savijautą.

Asmenų su negalia užimtumas yra vienas iš pagrindinių neįgaliųjų integracijos į visuomenę rodiklis. Tinkamo neįgaliųjų užimtumo problemų sprendimo būdas – nuolatinė, aktyvi, integruota veikla, į kurią projekto vykdymo laikotarpiu buvo įtraukta pačių įvairiausių užsiėmimų, lavinančių skirtingus įgūdžius – smulkiosios motorikos, estetikos, savirūpos, socialinius ir kt. Projekte numatytų priemonių įsigijimas užtikrino galimybę negalią turintiems Centro lankytojams, projekte numatytas darbo/užimtumo veiklas vykdyti tiek Centre, tiek esant nepalankiai Covid-19 situacijai, namuose. Taip palaikant ir nenutraukiant paslaugų ir pagalbos teikimo negalią turintiems asmenims.

Projekte numatytos projektinės veiklos (edukacinių išvykų/užsiėmimų organizavimas; išvykų į gamtą organizavimas; praktinių užsiėmimų – sveikos gyvensenos, asmens higienos teorinių/praktinių užsiėmimų organizavimas; lavinamųjų užsiėmimų organizavimas; muzikos terapijos užsiėmimų organizavimas; kino filmų peržiūrų organizavimas; piešinių parodų organizavimas) prisidėjo prie aktyvesnio sveikos gyvensenos propagavimo Varėnos mieste.

Projekto vykdymo laikotarpiu, didelis dėmesys buvo skiriamas neįgaliųjų asmenų fizinei ir dvasinei ramybei - išvykų į gamtą organizavimui. Tikslingas ir veiksmingas fizinis aktyvumas, efektyviai formavo ir ugdė naudingus sveikatai įpročius.

Projekto vykdymo laikotarpiu, lankė mieste vyksiančias parodas, rengė pačių Centro lankytojų surengtas parodas, rengė ir dalyvavo numatytose edukacinėse programose, renginiuose. Lankė (pagal galimybes) kino seansus. Dalyvaujant įvairiuose sociokultūriniuose renginiuose, buvo siekiama išvengti visuomenės grupių atskyrimo, užkirsti kelią asmens, bendruomenės socialinėms problemoms kilti, taip visuomenės socialiniam saugumui užtikrinti, padėti palaikyti ryšius su visuomene.

Projekto vykdymo laikotarpiu, ne ką mažiau dėmesio buvo skiriama meninei socializacijai, pritapimui visuomenėje, per emocijų sužadimą. Tam ypatingai svarbu - meniniai-kultūriniai užsiėmimai, kurie padėjo negalią turintiems jaunuoliams įsilieti į visuomenę. Tradicijų,

nuostatų, elgesio būdų raiška meninėmis priemonėmis sutelkia į darnesnę bendruomenę. Socialinę atskirtį patiriantiems asmenims labai svarbus bendravimas, todėl buvo organizuojamos teminės popietės, planuojamas teorinių, praktinių paskaitų ciklas. Neįgalūs Varėnos socialinių paslaugų centro užimtumo grupės lankytojai įgijo sveikos gyvensenos įgūdžių. Buvo propaguojami švarios ir sveikos aplinkos bei aktyvaus gyvenimo būdo principai.

Pastebint, kad negalią turinčių asmenų, smulkioji/stambioji motorikos yra neišlavėjęsios, kai kurie atliekami judesiai yra nekoordinuoti, trūksta judėjimo greičio, sunku atlikti judesius abiem rankomis vienu metu. Projekto vykdymo laikotarpiui įsigytų lavinamųjų priemonių, (dėlionių, mozaikų, kt.) reikalingų smulkiosios, stambiosios motorikos lavinimui pagalba, lavinome rankų, pirštų ir riešo judesius, aktyvinome mąstymą, atmintį, dėmesio koncentraciją, ugdėme kūrybiškumą. Per kryptingą lavinamąją veiklą, taip pat tobulėjo jaunuolių kalbos įgūdžiai.

Projekto vykdymo laikotarpiu vyko muzikos terapijos/muzikiniai užsiėmimai. Vykdomų muzikinių užsiėmimų metu, negalią turintys asmenys patyrė daug teigiamų emocijų: bendravimo, pajuto dalyvavimo grupėje jausmą, emocijų palaikymą, galimybę pasijausti reikalingu, reikšti savo mintis. Visiems šiems veiksniams sukurti ir įgyvendinti, muzikos terapijoje labai svarbu muzikos instrumentai, kurie yra svarbūs „įrankiai“ šiems veiksniams pasiekti. Vienas jų – „Menulio būgnas“, tai intuityvaus grojimo instrumentas - derinamas penkiatoninėmis derinėmis. Tinkantis įvairaus amžiaus ir charakterio žmonėms, ir nereikalaujantis jokių muzikinių žinių. Šis instrumentas ypatingas savo paprastumu, o juo groti gali kiekvienas, tai yra spontaniškas instrumentas, nereikalaujantis jokių muzikinių žinių, tinkantis žmogui, neturinčiam jokio muzikinio bagažo ar išsilavinimo. Tai puiki priemonė, kuri padėjo negalią turintiems asmenims, įeiti į muzikos pasaulį, susipažinti su muzika.

Projekte numatytos veiklos prisidėjo prie socialinę atskirtį patiriančių asmenų emocinės būklės gerinimo, karantino laikotarpiu ir po jo.

Pastebėtina, jog dėl karantino/ekstremalios situacijos metu sustabdomų paslaugų ir pagalbos teikimo, psichoemocinį karantino poveikį sunkiau išgyvena psichinę, protinę negalią turintys asmenys. Tokiems asmenims teikiama išskirtinė prevencinė, sveikatą stiprinanti - terapinė pagalba, kuri prisidėjo prie papildomos rizikos mažinimo, su kuria susiduria neįgalūs Centro lankytojai. Ribojimas lankyti dienos užimtumo centrus, ar kitas įstaigas ir rekomendacija, dėl socialinės distancijos labai neigiamai veikia jau ir taip izoliuotus žmones su negalia. Papildomas projektinis finansavimas, projekte numatytų veiklų organizavimas - pagerino paslaugų teikimą negalią turintiems Centro lankytojams, kuriems kenkia laikinas pagalbos priemonių ir paslaugų bei žmonių praradimas.

2. Projektas „Sveika šeima“

Projektas „Sveika šeima“, finansuojamas Varėnos rajono savivaldybės lėšomis, sėkmingai vykdomas jau ketvirtus metus iš eilės. Pagrindinis tikslas – stiprinti Varėnos rajono šeimų emocinį atsparumą, psichinius gebėjimus – kurie yra reikalingi, norint adaptuotis prie kintančių gyvenimo sąlygų, formuojant fizinio ir psichosocialinio sveikatingumo įgūdžius, organizuojant ir teikiant užimtumo paslaugas, gaunamas žinias įtvirtinant per praktinius užsiėmimus; organizuojant psichologo individualius/grupinius susitikimus.

Projekte dalyvausiančios šeimos, turėjo galimybę dalyvauti psichoterapiniuose grupiniuose užsiėmimuose. Dalyvavimas grupiniuose - psichoterapiniuose susitikimuose, projekto dalyviams padėjo aiškiau suvokti save ir savo santykį su aplinka, geriau pažinti savo asmenybės puses, gebėti spręsti problemas ir užbaigti neužbaigtas situacijas, išbandyti naujas elgesio formas. Projekto vykdymo laikotarpiu buvo planuojamos kolektyvinės - pažintinės išvykos/ekskursijos. Išvykų/ekskursijų metu buvo lankomasi muziejuose, žymiose ar kuo nors ypatingose vietose (mūšių vietose ir kt.). Pažintinės ekskursijos - tai savita ugdymo forma ir metodas, aktyvinantis ugdymo procesą, siejantis teorines žinias su praktiniu gyvenimu, formuojantis pasaulėžiūrą ir tuo pačiu pozityvesnius santykius su artimoje aplinkoje esančiais asmenimis. Projekto vykdymo laikotarpiu, planuojamų vietinių – pažintinių išvykų metu, projekto dalyviai, padedant ekskursijų vadovui/gidui, turėjo puikią galimybę susipažinti su Varėnos miesto istorija. Per atradimą – pažinimą, ateina patirtis, supratimas ir tolerancija. Keliaudami, projekto dalyviai įgavo naujų patirčių, o grįžę tą patirtį panaudos kasdienybėje, kad galėtų kurti, duoti, auginti, atrasti ir išvelgti. Pažintinės ekskursijos projekto dalyviams ne tik leido atsitraukti nuo kasdienių rūpesčių, bet ir užgrūdino, išugdė kūrybinius gebėjimus, kurie taip reikalingi, projekte numatytiems - rankdarbių užsiėmimams, kurių tikslas – kurti grožį, puoselėti mamų kūrybiškumą, ugdyti pastabumą, jautrumą, kurti saugią estetišką aplinką, grožėtis savo draugų darbais. Užsiėmimų metu moterys dalinosi informacija, patirtimi, žiniomis, emocijomis, mintimis, kurdamos - gilino žinias. Skiriant dėmesio darbinei - meninei veiklai, su padarytais moterų darbais buvo dalyvaujama rajoninėse parodose ir renginiuose. Tokiu būdu buvo viešinama Varėnos socialinių paslaugų centro vykdomos užsiėmimų veiklos Varėnos rajono gyventojams. Dalyvavimas įvairiuose kultūriniuose renginiuose, edukacinėse programose, padėjo praplėsti projekto dalyvių akiratį, padėjo jiems įveikti išankstines nuostatas bei svetimų, nežinomų dalykų baimės jausmą, suteikė naujų žinių, atradimų, pažinimo džiaugsmą, norą kurti, tobulėti. Tad projekto vykdymo laikotarpiu, buvo aplankyti mieste ir už jo ribų vyksiančios parodos, kultūriniai renginiai, vykta į projekte numatytas edukacines programas. Projekte numatytos veiklos, padėjo projekto dalyviams nubrėžti tolesnę sveiko požiūrio į gyvenimą

kryptį, praplėtė akiratį, ugdė socialinius įgūdžius, aktyvų pilietiškumą, harmoningą integraciją į visuomenę - socialiniu ir kultūriniu atžvilgiu.

Tam, kad projekte numatytas veiklas vykdyti sėkmingai, socialinio darbuotojo ir socialinio darbuotojo padėjėjams vyko mokymai kurie pagilino ir atnaujino (socialinio darbuotojo, socialinio darbuotojo padėjėjo) numatytoms veikloms reikalingas žinias, gebėjimus ir praktinius įgūdžius, taip skatinant darbuotojus siekti didesnės profesinės kompetencijos ir tobulinti kompetencijas, padėsiančias pasiekti geriausių rezultatų dirbant su projekto dalyviais projekte. Be to, mokymai buvo orientuoti į geresnę darbuotojų psichologinę savijautą, esant nepalankiai epidemiologinei situacijai.

Psichologinė sveikata, emocinis atsparumas ir sąmoningas gyvenimas yra labai svarbus ir daro didelę įtaką fizinei ir psichinei sveikatai. Dauguma Varėnos rajono šeimų koronaviruso ir dėl jo paskelbto karantino metu (bei laikotarpiu po jo) praleido namuose, todėl turėjo labai ribotas užimtumo, bendravimo, psichinės/emocinės būklės stiprinimo galimybes. Projekte numatytos veiklos prisidėjo prie Varėnos rajono šeimų emocinio atsparumo didinimo, psichinės, emocinės būklės gerinimo (karantino laikotarpiu ir po jo).

3. Integralios pagalbos paslaugų plėtra Varėnos rajone

Projekto tikslas – suteikti integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) paslaugas namuose neįgaliems darbingo amžiaus ir senyvo amžiaus asmenims, konsultacinę pagalbą artimiesiems, šeimos nariams, skatinti savanorių ir bendruomenės įsitraukimą į pagalbos neįgaliajam procesą. Teritoriniu principu buvo sudarytos trys mobiliosios komandos. Vieną mobilią komandą sudarė slaugytojas, slaugytojo padėjėjai, socialinis darbuotojas, socialinio darbuotojo padėjėjai, ergoterapeutas/masažuotojas. Paslaugų teikimą koordinavo socialinis darbuotojas, projektą administravo įstaigos vadovas ir vyr. buhalteris.

2021 m. paslaugomis naudojos 33 Varėnos rajono gyventojai. Per 2021 m. pasirašytos 7 sutartys su naujais paslaugų gavėjais. Per 2021 metus 6 asmenys mirė, 2 asmenys išvyko į stacionarias socialinės globos įstaigas, 1 asmuo metų pabaigoje buvo gydomas Varėnos ligoninės slaugos skyriuje, 1 asmeniui paslauga laikinai sustabdyta, 3 asmenims projektui baigiantis, paslaugos nutrauktos jų pačių prašymu. „Integralios pagalbos plėtra Varėnos rajone“ projektas baigėsi 2021 metų gruodžio 31 d. Iš 2021 m. minėtas paslaugas gavusių 33 paslaugų gavėjų, 2022 m. sausio mėnesį socialinės globos paslaugos nenutrūkstamai teikiamos 19 asmenų, gavusių integralios pagalbos paslaugas.

Nuo projekto starto 2017 metų vasario 7 dieną, paslaugos suteiktos 61 Varėnos rajono gyventojui. Daugiau kaip pusė paslaugų gavėjų, gavusių paslaugas projekte, mirė. Iš 61 projekte dalyvavusio asmens, 33 asmenys mirė, 4 – išvyko į globos namus, 3 – paslaugas nutraukė savo prašymu dėl projekte nelikusių jiems reikalingų specialistų, 2 – paslauga sustabdyta laikinai, dėl kitų priežasčių.

Komandų specialistai paslaugas teikė Varėnos miesto, Senosios Varėnos, Perlojos, Matuizų, Rudnios kaimų, Merkinės ir Marcinkonių seniūnijų gyventojams. Viena komanda integralios pagalbos paslaugas teikė maždaug dešimčiai asmenų. Integralios pagalbos paslaugų trukmė vienam asmeniui iki 4,5 val. per dieną, 5 dienas per savaitę.

Pirmaisiais projekto vykdymo metais paslaugų gavėjų artimiesiems vyko individualios konsultacijos, kurias vykdė projekte dirbantys slaugytojai. 60 valandų buvo konsultuoti 15 paslaugų gavėjų artimųjų, kurie savo darbinę veiklą derino su artimųjų slauga.

4. „Visuomenės psichikos sveikatos gerinimas Varėnos miesto gyventojams“

2021 m. rugpjūčio 23 d. buvo pasirašyta iš Europos socialinio fondo finansuojamo projekto Nr. 08.6.1-ESFA-T-927-03-0005 „Visuomenės psichikos sveikatos gerinimas Varėnos miesto gyventojams“ sutartis.

Varėnos socialinių paslaugų centro partneriai – Varėnos Šv. arkangelo Mykolo parapija ir Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos Varėnos padalinys. Projekto biudžete nustatyta didžiausia galima projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma - 11343,79 (vienuolika tūkstančių trys šimtai keturiasdešimt trys eurai ir septyniasdešimt devyni ct) Eur.

Projekto tikslas - išplėsti bendrųjų socialinių paslaugų teikimą Varėnos miesto neįgaliesiems ir socialinę atskirtį patiriantiems asmenims (šeimoms), siekiant aktyvinti bendruomenę, įtraukiant juos į įvairias projekte numatytas veiklas, taip ugdant jų socialinius, darbinius įgūdžius, gerinant asmenų emocinę sveikatą, suteikiant šiuo metu taip reikalingą psichosocialinę pagalbą. Projekte numatytos veiklos - savanorių mokymas, grupinės psichologo konsultacijos, muzikos terapijos bei relaksacijos ir meditacijos užsiėmimai, užsiėmimai taikant hipoterapijos (žirgų) metodą.

5. Centro socialinės darbuotojos dalyvavo **Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų vertinimo ir atrankos komisijoje**. Kartu su kitais komisijos nariais išnagrinėjo ir įvertino Savivaldybės administracijai finansavimui gauti pateiktus 3 nevyriausybinių neįgaliųjų organizacijų pateiktus socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektus ir atsižvelgiant į skirtingas negalias (judėjimo, regos, klausos, sutrikusio intelekto, sutrikusios psichikos ir kitas) turinčių asmenų specialiųjų poreikių tenkinimo reikalingumą, parengė projektams finansuoti 2022 m. skirtų lėšų paskirstymo projektą.

6. 2018 m. spalio 30 d. buvo pasirašyta jungtinės veiklos sutartis tarp Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Varėnos rajono savivaldybės administracijos ir Varėnos socialinių paslaugų centro dėl **„Vaikų gerovės ir saugumo didinimo paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimo bei prieinamumo plėtros įgyvendinimo“** projekto. Projekto įgyvendinimo šaltiniai yra Europos Sąjungos struktūrinių fondų (Europos socialinio fondo lėšos). Pagrindinis sutarties tikslas – įgyvendinti Vaikų gerovės ir saugumo didinimą, paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimą bei prieinamumą. Varėnos socialinių paslaugų centre veikiančiame Globos centre dirba socialiniai darbuotojai vykdantys globos koordinatorių funkcijas, GIMK (globėjų, tėvių mokymo ir konsultavimo) specialistai, budintys globotojai.

7. 2019 m. vasario 1 d. Varėnos socialinių paslaugų centras pasirašė sutartį su VšĮ Valakupių reabilitacijos centru dėl dalyvavimo projekte **„Socialinių paslaugų kokybės gerinimas, taikant EQUASS kokybės sistemą“**, projekto kodas Nr. 08.4.1-ESFA-V-421-01-0001. Sutarties objektas – Europos socialinių paslaugų kokybės sistemos (toliau – EQUASS) diegimas įstaigoje, siekiant įgyti EQUASS Assurance sertifikatą. EQUASS kokybės sistemos diegimo veiklos:

2020 m. buvo praktiškai diegiamos numatytos veiklos, apmokomi lankomosios priežiūros darbuotojai, lankomi paslaugų gavėjai, ruošiamasi išoriniam ir vidiniam auditui.

2020 m. lapkričio 16 d. buvo suteiktas EQUASS Assurance sertifikatas.

2021 metais buvo teikiama pažangos ataskaita, kuri buvo patvirtinta lapkričio mėnesį su išvada, kad pažangos ataskaitoje atskleidžiamas organizacijos įdirbis veiklos tobulinimui ir kokybės gerinimui.

Šis projektas tęstinis. Kiekvienais metais numatomi tikslas ir uždaviniai, kaip pagerinti paslaugų kokybę, teikiamos paslaugų kokybės gerinimo ataskaitos.

8. 2019 m. liepos 19 d. pasirašyta jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis dėl **asmeninio asistento paslaugų**. 2021 m. buvo teikiamos 3 neįgaliesiems asmenims.

9. 2020 m. spalio 30 d. pasirašyta jungtinės veiklos sutartis su Varėnos rajono savivaldybės administracija, Kabelių kaimo bendruomene, Valkininkų bendruomene dėl projekto „**Pagalbos namuose organizavimas neįgaliesiems ir senyvo amžiaus asmenims**“ įgyvendinimo. Projekto trukmė 36 mėn.

10. Varėnos socialinių paslaugų centras 2020 m. liepos 27 d. pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Varėnos rajono savivaldybės administracija, kuria siekiama prisidėti prie Užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelio įgyvendinimo. Varėnos socialinių paslaugų centro socialinė darbuotoja padėjo organizuoti motyvuojančius susitikimus nedirbantiems asmenims su darbdaviais ir kitais įdomia veikla užsiimančiais žmonėmis. Varėnos socialinių paslaugų centro psichologė teikė individualias konsultacijas ilgalaikiams bedarbiams, dėl įvairių socialinių priežasčių negalintiems įsidarbinti.

Varėnos socialinių paslaugų centro direktoriaus pavaduotoja yra Varėnos rajono savivaldybės administracijos sudarytos Nedirbančių asmenų atvejo komandos narė.

11. 2021 m. birželio 21 d. Varėnos socialinių paslaugų centras per Aplinkos projektų valdymo informacinę sistemą pateikė paraišką pagal priemonę „**Atsinaujinančių energijos išteklių (saulės, vėjo) panaudojimas valstybės, savivaldybių, tradicinių religinių bendruomenių, religinių bendrijų ar centrų elektros energijos poreikiams**“. Projekto tikslas – įsigyti geografiškai nutolusios saulės elektrinės dalį, skirtą elektros gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių (saulės) savo poreikiams ir tapti gaminančiu vartotoju. Įstaiga siekia sumažinti elektros energijos suvartojimą iš tinklų, sutaupyti išlaidas elektros energijai, prisidėti prie gamtos išteklių naudojimo mažinimo bei pasinaudoti atsinaujinančiais energijos šaltiniais. Taip įstaiga prisidės prie klimato kaitos mažinimo ir CO₂ kiekio išmetimo į aplinką. Tinkamos finansuoti išlaidos 22820,60 Eur.

VII. BENDRADARBIAVIMAS

2021 metais toliau buvo siekiama užmegzti naujų kontaktų su įvairiomis įstaigomis, organizacijomis bei tęsti pradėtą bendradarbiavimą. Varėnos socialinių paslaugų centre ir toliau savo veiklą vykdo Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ Varėnos padalinys, Varėnos rajono neįgaliųjų draugija, Varėnos Šv. Arkangelo Mykolo parapijos vaikų dienos centras „Svajonė“, Baltijos „Gyvenimo meno“ labdaros ir paramos fondas, kuris organizuoja jogos, meditacijos, kvėpavimo kursus, Varėnos anoniminių alkoholikų klubas „Bitė“. Su nevyriausybinėmis organizacijomis vadovais ir nariais bendradarbiaujama teikiant socialines paslaugas rajono gyventojams, organizuojant renginius ir kt. veiklas. Taip pat bendradarbiaujama su Varėnos

rajono visuomeninės organizacijos „Ištieskime ranką vaikui“, Varėnos Jadvygos Čiurlionytės menų mokykla, vaikų lopšeliu - darželiu „Žilvitis“, vaikų lopšeliu - darželiu „Pasaka“, vaikų lopšeliu - darželiu „Nykštukas“, Visuomenės sveikatos biuru, Sporto centru, Varėnos „Ryto“ progimnazija, Varėnos „Ažuolo“ gimnazija. 2020 m. rengiant kompleksinių paslaugų centro neįgaliems vaikams ir jų artimiesiems paraišką, buvo užmegztas bendradarbiavimas su Alytaus rajono neįgaliųjų draugija. Taip pat įgyvendinant EQUASS dalijamasi gerąja patirtimi su Alytaus miesto socialinių paslaugų centru. Plėtojant Globos centro veiklą užmegztas ryšys su Alytaus globos centru ir Vilniaus rajono šeimos ir vaiko gerovės centru.

1 priedas

Varėnos socialinių paslaugų centro finansavimo šaltiniai ir lėšos, 2017-2021 m.

Finansavimo šaltiniai	2017 m. tūkst. Eurų	2018 m. tūkst. Eurų	2019 m. tūkst. Eurų	2020 m. tūkst. Eurų	2021 m. tūkst. Eurų
Varėnos rajono savivaldybės biudžetas	292,39	374,35	496,29	618,25	649,71
Valstybės biudžeto dotacija Savivaldybės biudžetui	98,36	282,73	337,98	434,57	497,52
Pajamos už teikiamas paslaugas. Iš jų:	16,752	28,88	40,5	50,62	55,01
<i>Asmens higienos ir priežiūros paslaugos</i>	0,117	0,1	0,06	0,14	0,05
<i>Transporto organizavimo paslaugos</i>	0,752	0,76	1,10	1,38	1,51
<i>Integralios pagalbos paslaugos</i>	-	--	9,05	8,52	7,79
<i>Pagalbos į namus ir dienos socialinės globos paslaugos</i>	14,174	20,36	27,40	35,68	43,92
<i>Intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugos arba laikino</i>	-	-	0,05	-	0,03

<i>apnakvindinimo paslaugos</i>					
<i>Asmeninės pagalbos paslaugos</i>					0,23
<i>Patalpų nuoma</i>			2,96	0,85	-
Projektas „Integralios pagalbos plėtra Varėnos rajone“	75,83	62,89	71,88	79,01	95,96
Projektas „Kelias į sveikatą“	0,4	0,35	0,6	0,68	1,76
Projektas „Sveika šeima“					2,11
Asmeninė pagalba					4,082
Globos centras			30,43	28,85	29,32
Iš viso	527,37	757,76	1,004	1,221	1 349,18